EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 10.10.2012
COM(2012) 582 final

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE

Vahvempi eurooppalainen teollisuus talouden kasvua ja elpymistä varten

Teollisuuspolitiikkaa käsittelevän tiedonannon päivitys

{SWD(2012) 297 final}
{SWD(2012) 298 final}
{SWD(2012) 299 final}

SISÄLLYSLUETTELO

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE
Vahvempi eurooppalainen teollisuus talouden kasvua ja elpymistä varten 3

I. Kumppanuus vahvempaa eurooppalaista teollisuutta varten 3

II. Poliittinen ja taloudellinen tausta: teollisuuden keskeinen asema 4

III. Vahvistetun teollisuuspolitiikan pilarit: investoinnit innovaatioihin, paremmat markkinaolosuhteet sekä pääoman, inhimillisen pääoman ja ammattitaitoisen työvoiman saanti 6

A. Helpotetaan investointeja uuteen teknologiaan ja innovointiin 7

1. Prioriteettitoimintalinjat 8

i) Puhtaaseen tuotantoon tarkoitetun edistyneen valmistusteknologian markkinat 8

ii) Kehitystä vauhdittavan keskeisen teknologian markkinat 9

iii) Biopohjaisten tuotteiden markkinat 10

iv) Kestävä teollisuuspolitiikka sekä kestävät rakennukset ja raaka-aineet 11

v) Saastuttamattomat ajoneuvot ja alukset 12

vi) Älykkäät verkot 14

2. Liitännäistoimenpiteet 15

B. Markkinoillepääsy 17

1. Parannetaan tavaroiden sisämarkkinoita 17

2. Edistetään yrittäjyyttä ja tehdään sisämarkkinoista dynaamisemmat 20

3. Teknologian sisämarkkinat, yhtenäinen patentti ja teollis- ja tekijänoikeuksien suojaaminen21

4. Kansainväliset markkinat 23

C. Rahoituksen saanti ja pääsy pääomamarkkinoille 25

1. Julkisen sektorin tuki helpottamaan teollisuuden pääomansaantia 25

2. Pääsy pääomamarkkinoille 27

D. Inhimillisen pääoman ratkaiseva asema 28

IV. Päätelmät: hallintotapa ja tavoitteet 31

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE

Vahvempi eurooppalainen teollisuus talouden kasvua ja elpymistä varten

Teollisuuspolitiikkaa käsittelevän tiedonannon päivitys

I. KUMPPANUUS VAHVEMPAA EUROOPPALAISTA TEOLLISUUTTA VARTEN

Talouden ongelmien jatkuessa sitkeästi Eurooppa tarvitsee nyt reaalitalouttaan enemmän kuin koskaan, jotta voitaisiin tukea talouskasvun ja työllisyyden elpymistä. EU:n teollisuus on hyvässä tilanteessa tätä tehtävää varten: Eurooppa on edelläkävijä maailmassa monilla strategisilla aloilla, kuten autoteollisuus, ilmailuala, tekninen suunnittelu, avaruusteollisuus, kemikaalit ja farmaseuttiset tuotteet. Teollisuuden osuus Euroopan viennistä on edelleen neljä viidesosaa, ja yksityisen sektorin T&K-investoinneista 80 prosenttia tulee valmistusteollisuudesta.[1]

Jatkuva talouskriisi aiheuttaa kuitenkin paineita Euroopan teollisuudelle: tuotanto on 10 prosenttia alhaisempi kuin ennen kriisiä ja työpaikkoja on menetetty yli 3 miljoonaa, kuluttajien ja yritysten luottamus on alhaisella tasolla, pankkisektorin ongelmien vuoksi on vaikea saada rahoitusta, investointeja jarrutellaan ja tehtaita on sulkemisuhan alla.

Tämä tapahtuu samaan aikaan, kun maailma on innovaatioiden ja teknologisen kehityksen vauhdin ansiosta lähellä teollista läpimurtoa. Useat uudet teknologian alat lähentyvät toisiaan luodakseen perustan uudelle teollisuusvallankumoukselle, joka perustuu vihreään energiaan, saastuttamattomaan liikenteeseen, uusiin tuotantomenetelmiin, uusiin materiaaleihin ja älykkäisiin viestintäjärjestelmiin. Nämä muuttavat teollisuuden toimintaympäristöä maailmanlaajuisesti, ja EU:n kilpailijat Yhdysvalloissa ja Aasiassa ovat tekemässä suuria investointeja näille aloille. Eurooppa tarvitsee uusia teollisia investointeja nyt, kun luottamuksen puute, markkinoiden epävarmuus, rahoitusongelmat ja ammattitaitoisen työvoiman puute pidättelevät sitä.

Euroopassa on käännettävä teollisuuden heikkenevä asema nousuun 2000-lukua varten. Vain tällä tavoin voidaan saavuttaa kestävää kasvua, luoda laadukkaita työpaikkoja ja ratkaista edessä olevia yhteiskunnallisia haasteita. Tämän saavuttamiseksi tarvitaan kattava visio, jossa keskitytään investointeihin ja innovointiin mutta myös kaikkien EU:n tasolla käytettävissä olevien välineiden – kuten sisämarkkinoiden, kauppapolitiikan, pk-yrityksiä koskevan politiikan sekä kilpailu-, ympäristö- ja tutkimuspolitiikan – aktivointiin eurooppalaisten yritysten kilpailukyvyn tueksi.

Tässä tiedonannossa ehdotetaan **EU:n, sen jäsenvaltioiden ja teollisuuden välistä kumppanuutta**, jotta voitaisiin lisätä huomattavasti investointeja uuteen teknologiaan ja tarjota Euroopalle kilpailuetumatkaa uudessa teollisuusvallankumouksessa. Laajan julkisen

[1] Teollisella toiminnalla on myös merkittäviä heijastusvaikutuksia tuotantoon ja työllisyyteen muilla aloilla. Kutakin teollisuudessa luotua 100 työpaikkaa kohti luodaan arvioiden mukaan 60–200 uutta työpaikkaa muilla talouden aloilla, teollisuuden alasta riippuen. Ks. liitteenä oleva komission yksiköiden valmisteluasiakirja.

kuulemisen jälkeen komissio ehdottaa investointien ja innovoinnin yhteistä kohdentamista **kuuteen prioriteettitoimintalinjaan**: edistynyt valmistusteknologia, kehitystä vauhdittava keskeinen teknologia, biopohjaiset tuotteet, kestävä teollisuus- ja rakennuspolitiikka ja kestävät raaka-aineet, saastuttamattomat ajoneuvot sekä älykkäät verkot.

Komissio luonnostelee kullakin alalla omaksumansa lähestymistavan perustamalla erikoistuneita kumppanuustyöryhmiä. Se osoittaa, miten EU aikoo ottaa käyttöön poliittisia apuvälineitä, joilla tuetaan Euroopan jälleenteollistamista aktivoimalla kaikki käytettävissä olevat välineet kokonaisvaltaisesti. Tarkoituksena on, että teollisuus hoitaa osansa tekemällä tarvittavat investoinnit ja kehittämällä tuotteet, ja jäsenvaltioiden ja alueviranomaisten olisi mukautettava esitetyt prioriteetit kansallisten tarpeiden mukaan.[2] Teollisuuden ja viranomaisten yhteisillä toimilla olisi myös autettava vähentämään kilpailukykyeroja jäsenvaltioiden ja EU:n eri alueiden välillä.

Tässä asiakirjassa ehdotetuilla toimilla pyritään tuomaan uutta dynaamisuutta kasvuun lupaavilla alueilla eli **sisämarkkinoilla** ja **kansainvälisillä markkinoilla**. Ei ole mahdollista saada aikaan uusia investointeja, jos on epäilyksiä myyntimahdollisuuksista tai pelkoa teknologisen osaamisen luvattomasta käyttöönotosta. Sisäisten ja ulkoisten markkinoiden potentiaalin vapauttamisessa on jo edistytty huomattavasti parantamalla yritysten pääsyä markkinoille. Tämän vuoksi komissio keskittyy tiettyihin teemoihin, joissa on edelleen paljon parantamisen varaa: kustannusten vähentäminen, luottamuksen lisääminen, yrittäjyyden edistäminen sekä teollis- ja tekijänoikeuksien suojaaminen.

Lisäksi komissio käsittelee kahta alaa, joita talouskriisi ja nopeasti muuttuva teollisuuden toimintaympäristö ovat heikentäneet. Innovatiiviset investoinnit eivät ole mahdollisia ilman rahoitusta. Talouskriisillä ja pankkialan ongelmilla on ollut kielteinen vaikutus **reaalitalouden luotonsaantiin**, ja tässä tiedonannossa ehdotetaan erilaisia toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi. Uutta teknologiaa ei myöskään voida kehittää ja saattaa markkinoille, jos Euroopan työvoimalla ei ole **tarvittavaa ammattitaitoa**. Sen vuoksi komissio vahvistaa strategiaansa joukolla toimenpiteitä, joilla pyritään varustamaan kansalaiset tulevaisuutta varten ja helpottamaan teollisuuden rakenneuudistusta.

Tässä tiedonannossa luonnostellun uudistetun teollisuusstrategian myötä komissio pyrkii kääntämään teollisuuden heikkenevän aseman nousuun Euroopassa **sen nykytasolta, joka on noin 16 prosenttia[3] BKT:stä, jopa 20 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä.** Tämän taustatueksi investointien tason pitäisi elpyä huomattavasti (pääoman bruttomuodostus sekä laiteinvestoinnit), sisämarkkinoiden tavarakaupan laajentua (tavoitteena 25 prosenttia BKT:stä vuonna 2020) ja kolmansiin maihin vientiä harjoittavien pk-yritysten määrän kasvaa huomattavasti.

II. POLIITTINEN JA TALOUDELLINEN TAUSTA: TEOLLISUUDEN KESKEINEN ASEMA

Tämän tiedonannon perustana käytetään komission vuonna 2010 osana Eurooppa 2020 -strategiaa hyväksymää tiedonantoa ”Globalisaation aikakauden yhdennetty

---

2 Ks. maakohtaiset suositukset, jotka ovat liitteenä asiakirjassa ”Vakauden, kasvun ja työllisyyden edistäminen” (COM(2012) 299, 30.5.2012).

3 Tuotantoteollisuuden prosenttiosuus tuotannontekijähintaisesta BKT:stä, 2011, Eurostat (*nama_nace_10_c*).

teollisuuspolitiikka – Kilpailukyky ja kestävyys keskeiselle sijalle”[4], jota samalla myös päivitetään. Kyseisessä tiedonannossa keskityttiin teollisuuden kilpailukyvyn parantamiseen, jotta voitaisiin tukea talouden elpymistä ja mahdollistaa siirtyminen vähähiiliseen ja resursseja tehokkaammin hyödyntävään talouteen. Vuonna 2010 ehdotettu strateginen lähestymistapa on edelleen täysin pätevä pidemmän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseksi, ja sen toteuttamisessa on edistytty erittäin hyvin.[5] **Talouskriisin rankat vaikutukset** useisiin jäsenvaltioihin, siitä johtuva EU:n talouden pysähtyneisyys sekä maailmantalouden heikkenevät näkymät **ovat antaneet uutta pontta tälle teollisuuspolitiikan väliarvioinnille**.[6]

Tämän vuoden kasvuselvityksessä korostettiin, että tarvitaan kasvua lisääviä toimenpiteitä, joilla vahvistetaan talouden elpymistä, pysytään EU:n tärkeimpien kilpakumppanien tahdissa ja edetään Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamisessa. Useissa Eurooppa-neuvoston kokouksissa vuosina 2011 ja 2012 on vaadittu toimia tässä tiedonannossa käsitellyillä aloilla, ja puheenjohtaja Barroso ilmoitti tästä tiedonannosta unionin tilaa käsittelevässä puheessaan 12. syyskuuta 2012. Tällä uudistetulla teollisuusstrategialla vastataan osaltaan näihin vaatimuksiin, etenkin Eurooppa-neuvostossa kesäkuussa 2012 sovitun kasvu- ja työllisyyssopimuksen mukaisesti.

Teollisuuteen kohdistuva poliittinen huomio perustuu sen tajuamiseen, että **vahva teollinen pohja on olennaisen tärkeä vauraan ja taloudellisesti menestyvän Euroopan kannalta**. On ratkaisevan tärkeää edistää talouden elpymistä, tarjota laadukkaita työpaikkoja ja vahvistaa EU:n kilpailukykyä maailmanlaajuisesti. Teollisuus voi saada aikaan korkeaa tuottavuuden kasvua, jota tarvitaan kestävän kasvun käynnistämiseksi uudelleen: teollisuuden tuottavuus on kasvanut 35 prosenttia kriisin pahimmista ajoista vuonna 2009. Lisäksi vain teollisuus voi parantaa koko talouden energia- ja resurssitehokkuutta, kun edessä on resurssien maailmanlaajuinen niukkuus, ja tarjota ratkaisuja yhteiskunnallisiin haasteisiin.

Nyt tarvitaan pikaisesti uusia investointeja, jotta voitaisiin edistää talouden elpymistä ja tuoda innovointi ja uusi teknologia takaisin tehtaisiin. Jos Euroopassa ei tehdä riittävästi investointeja tämän teknologian käyttöönottoon ja levittämiseen, Euroopan tuleva kilpailukyky vaarantuu vakavasti. Investointien näkymät ovat kuitenkin heikot.[7] Vuosina 2008–2011 investoinnit supistuivat 2,5 prosenttiyksikköä BKT:stä, ja nykyisissä talousennusteissa ennakoidaan vain hidasta elpymistä. Investointien elvyttäminen edellyttää yritysten luottamusta, markkinoiden kysyntää, rahoitusta ja ammattitaitoa, jotka ovat EU:n politiikan neljä pilaria.

Energian ja raaka-aineiden kohtuuhintaisesta ja luotettavasta saannista on tulossa yhä tärkeämpää, sillä ne muodostavat merkittävän osan kustannuksista monilla aloilla. Euroopan

---

4 KOM(2010) 614.

5 Ks. komission yksiköiden valmisteluasiakirja SWD(2012) 297, joka sisältää näitä toimia koskevan yksityiskohtaisen täytäntöönpanoraportin.

6 Tämän tiedonannon liitteenä olevassa valmisteluasiakirjassa raportoidaan vuoden 2010 tiedonannon täytäntöönpanosta ja esitetään näyttöä tähän tiedonantoon sisältyvien poliittisten toimien tueksi. Lisätukea saadaan vuoden 2012 kilpailukykyraportista ja SEUT-sopimuksen 173 artiklaan perustuvasta jäsenvaltioiden kilpailukykytilannetta ja -politiikkaa koskevasta raportista. Tässä tiedonannossa on hyödynnetty jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa käytyjä mittavia keskusteluja sekä julkista kuulemista. Lisämateriaalia saatiin myös teollista innovaatiota käsittelevästä ”Mission Growth” -konferenssista, joka järjestettiin 29. toukokuuta 2012 Brysselissä.

7 Ks. talous- ja rahoitusasioiden pääosaston kevään 2012 ennusteet: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2012/ee1upd_en.htm.

teollisuuden energian reaalihinnat nousivat 27 prosenttia vuoden 2005 ja alkuvuoden 2012 välillä, mikä on enemmän kuin useimmissa muissa teollisuusmaissa, erityisesti Yhdysvalloissa. Euroopan teollisuus maksaa sähköstä keskimäärin korkeampia hintoja kuin teollisuus muissa kehittyneen talouden maissa, kuten Yhdysvalloissa, Kanadassa, Meksikossa ja Koreassa, ja tämä hintaero on kasvanut viimeisen vuosikymmenen aikana.[8] Energian hinnan vaikutusta Euroopassa olisi tarkasteltava huolellisesti, kun määritellään tulevaa energiapolitiikkaa. Toimivien energian sisämarkkinoiden tehokas täytäntöönpano, energiainfrastruktuuriin tehtävien investointien lisääminen, energialähteiden monipuolistaminen entisestään sekä parempi energiatehokkuus ovat tässä suhteessa avaintekijöitä.

Kun kilpailu valmistusteollisuudessa ei jatkossa enää riipu niin voimakkaasti palkkaeroista[9], **EU:n teollisuudella on hyvät mahdollisuudet palauttaa Euroopan vetovoima** tuotantopaikkana, edellyttäen että se pystyy hyödyntämään uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja EU:n markkinoiden kokoa.

III. VAHVISTETUN TEOLLISUUSPOLITIIKAN PILARIT: INVESTOINNIT INNOVAATIOIHIN, PAREMMAT MARKKINAOLOSUHTEET SEKÄ PÄÄOMAN, INHIMILLISEN PÄÄOMAN JA AMMATTITAITOISEN TYÖVOIMAN SAANTI

Komissio ehdottaa teollisuuspolitiikkaan sovellettavaa ennakoivaa lähestymistapaa, joka perustuu seuraaviin neljään päätekijään:

1. EU:n on luotava oikeanlaiset toimintaolosuhteet **uusien investointien edistämiseksi**, nopeutettava uuden teknologian käyttöönottoa ja parannettava resurssitehokkuutta. Näihin toimintaolosuhteisiin sisältyvät tekniset määräykset ja sisämarkkinasäännöt sekä liitännäistoimenpiteet, kuten infrastruktuuri ja T&K- ja innovointihankkeet. Ensivaiheen toimena tässä tiedonannossa ehdotetaan **kuutta prioriteettialaa**, joilla olisi toteutettava välittömiä toimia.

2. Toiseksi tarvitaan pikaisia parannuksia **sisämarkkinoiden** toimintaan. Ne esitellään tässä ja sisämarkkinoiden toimenpidepaketissa II, ja niitä käsitellään talouspolitiikan EU-ohjausjakson puitteissa jäsenvaltioille osoitetuissa maakohtaisissa suosituksissa. Ne auttavat osaltaan piristämään kauppaa sisämarkkinoilla. Myös **kansainvälisten markkinoiden** avaaminen nopeuttaa talouden elpymistä. Maailman nopeasti kehittyvän talouden maat tarjoavat uusia vientimahdollisuuksia EU:n yrityksille ja erityisesti pk-yrityksille.

3. Investoinnit ja innovointi eivät ole mahdollisia ilman riittäviä **rahoituksensaanti**mahdollisuuksia. Julkisia varoja on jo käytetty innovointiin kohdistuvien investointien tukemiseen erityisesti pk-yrityksissä. Kuitenkin vain yksityisten varojen käyttöönotolla voidaan varmistaa sellainen taso ja kestävyys, jota tarvitaan EU:n yritysten investointien rahoittamiseksi. Pääoman saannin helpottaminen on näin ollen toinen merkittävä haaste EU:n kilpailukyvyn lisäämiseksi.

---

8 ”Energy Prices and Taxes, Second Quarter 2012”, Kansainvälinen energiajärjestö.

9 Ks. Boston Consulting Group: ”US manufacturing nears the tipping point”, maaliskuu 2012.

4. Lisäksi liitännäistoimenpiteet, jolla pyritään lisäämään **investointeja inhimilliseen pääomaan ja ammattitaitoon**, ovat keskeisiä teollisuuspolitiikan onnistumisen kannalta. Työpaikkojen luomiseen tähtäävä politiikka ja taitotarpeiden ennakointiin tarkoitetut välineet ovat välttämättömiä, jotta voidaan varustaa työntekijät teollisuuden muutoksia varten.

Tässä lähestymistavassa keskitytään parantamaan toimintaolosuhteita, joilla vahvistetaan EU:n teollisuuden kasvupotentiaalia. Siinä ollaan täysin tietoisia siitä, että kilpailua on edistettävä, jotta päästäisiin resurssien tehokkaaseen jakautumiseen ja dynaamiseen talouteen. Julkisen sektorin osallistumisella olisi luotava oikeanlainen markkinaympäristö ja esitettävä toimenpiteitä, joilla voidaan korjata markkinoiden toimintapuutteita. Teollisuuden on itse kehitettävä kilpailuetujaan ja vahvuuksiaan. Teollisuuspolitiikan tavoitteena on edistää kilpailukykyä, mutta yritykset ovat aina viime kädessä itse vastuussa siitä, miten ne onnistuvat tai epäonnistuvat globaaleilla markkinoilla.

A. Helpotetaan investointeja uuteen teknologiaan ja innovointiin

T&K-toiminta on selvästi tärkein yrityksen innovaatioita tukeva tekijä. Komissio pitää T&K-politiikkaa prioriteettina, kuten innovaatiounionia koskevassa lippulaivahankkeessa[10] esitettiin. Siitä huolimatta, että **eurooppalainen tutkimus on ollut erinomaista** ja toiminut perustana monelle uudelle teollisuudessa maailmanlaajuisesti käytettävälle teknologialle, toiminta aiemmin **ei ole aina ollut niin hyvää, kun kyse on tieteellisen johtoaseman muuttamisesta teolliseksi etulyöntiasemaksi**. Hyvä esimerkki tästä on tilanne litiumparistojen alalla: eurooppalaisilla yrityksillä on asiaan liittyvistä patenteista hallussaan yli 30 prosenttia, mutta tällaisia paristoja ei tuoteta lainkaan EU:ssa.

Investoiminen uuden teknologian käyttöönottoon ja levittämiseen varhaisessa vaiheessa antaa EU:lle teknologisen johtoaseman, jolla varmistetaan, että Euroopassa turvataan innovoinnista saatavat tuotot kasvun ja työllisyyden kannalta. **Etulyöntiasema** voi lisätä tuottavuutta, resurssitehokkuutta ja markkinaosuuksia. Sidosryhmien kuulemisessa kävi valitettavasti ilmi, että epävarmuus uusien markkinoiden kehityksestä vaikuttaa usein kielteisesti yritysten luottamukseen ja rajoittaa investointeja. On siis syytä hälventää epävarmuustekijöitä uusilla markkinoilla luomalla **yksinkertaiset, vakaat ja pitkällä aikavälillä ennakoitavat puitteet** sisämarkkinoiden teknisille säännöille, standardeille ja muulle lainsäädännölle.

Kattavien kuulemisten ja analyysien jälkeen toimintaa varten on valittu alustavasti kuusi nopeasti kasvavaa prioriteettialaa. Nämä prioriteettialat voivat sekä edistää talouden elpymistä lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä että vaikuttaa merkittävästi pitkän aikavälin kasvuun. Ne tarjoavat teollisen infrastruktuurin, jota tarvitaan nk. **kolmatta teollista vallankumousta**[11] varten. Tämän infrastruktuurin avulla voidaan luoda tuhansia uusia yrityksiä ja miljoonia uusia työpaikkoja ja luoda perusta kestävälle maailmantaloudelle 2000-luvulla. Prioriteettitoimintalinjat kattavat keskeiset rakenneosat, joita tarvitaan uutta teollista yhteiskuntaa varten, jossa uusi energia-, tieto- ja tuotantoteknologia muuttaa teollista tuotantoa ja markkinoita. Vaikutus ei tunnu missään niin voimakkaana kuin näillä kuudella prioriteettialalla. Uuteen teknologiaan investoiminen näillä aloilla edistää Eurooppa 2020 -strategian kestävää ja korkean työllisyyden taloutta koskevan tavoitteen saavuttamista.

---

10 Lippulaivahanke ”Innovaatiounioni”, KOM(2010) 546, 6. lokakuuta 2010.

11 Ks. Rifkin J. ”The Third Industrial Revolution: How Lateral Power Is Transforming Energy, the Economy, and the World”, Palgrave McMillan, New York 2011.

Prioriteettialat korreloivat vahvasti vuosia 2014–2020 koskevan koheesiopolitiikan[12] investointialojen kanssa. Niissä kaikissa on kyse markkinoista, joilla uusi teknologia on valmis tuottamaan uusia tuotteita tai lisäämään tuottavuutta. Uusi teknologia mullistaa teknisen suunnittelun (esim. älykkäät materiaalit) ja muuttaa tavaroiden tuotannon (esim. kolmiulotteinen painaminen) sekä tarjoaa perinteisille markkinoille täysin uusia perustoja, kuten älykkäät verkot, saastuttamattomat ajoneuvot tai biopohjaiset muovit. Näin ollen jäsenvaltioiden on otettava ne huomioon teollisuuspolitiikassaan ja alueidensa sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja taloudellista kehitystä koskevissa strategioissa.

Keskittyminen näihin prioriteetteihin ei tietenkään merkitse sitä, että jätettäisiin huomiotta muut alakohtaiset toimet, joita ollaan parhaillaan toteuttamassa osana vuonna 2010 määriteltyä teollisuuspolitiikan lippulaivahanketta. Esimerkiksi LeaderSHIP 2015 -strategian tarkastelun avulla voidaan auttaa parantamaan EU:n laivanrakennusteollisuuden kilpailukykyä niin, että edistetään kestävää merikuljetusta ja infrastruktuuria sekä merestä saatavan energian tuotantoa. Euroopan terästeollisuuden tulevaisuutta koskevissa korkean tason pyöreän pöydän neuvotteluissa yksilöidään tekijät, jotka vaikuttavat kyseisen tuotannonalan kilpailukykyyn, ja annetaan konkreettisia suosituksia kilpailukyvyn säilyttämisestä. Tämä ennakoiva lähestymistapa teollisuuspolitiikkaan otetaan käyttöön myös muilla keskeisillä aloilla, kuten luovat alat, avaruusteollisuus, terveydenhuollon parantamiseen tähtäävä teknologia, erityisesti ikääntyvän väestön kannalta, lääkinnälliset laitteet ja matkailu.

1. Prioriteettitoimintalinjat

i) Puhtaaseen tuotantoon tarkoitetun edistyneen valmistusteknologian markkinat

Edistynyt valmistusteknologia, joka mahdollistaa puhtaan tuotannon, on keskeinen osa uutta teollista vallankumousta. Esimerkiksi kolmiulotteisen painamisen ansiosta voidaan tuottaa paljon pienempiä määriä kuin tällä hetkellä on taloudellisesti järkevää, mikä mahdollistaa kapean markkinasektorin tuotteiden edullisen räätälöidyn tuotannon ja avaa uusia markkinatilaisuuksia innovatiivisille pk-yrityksille. Tulevaisuuden tehtaat käyttävät erittäin vähän energiaa ja materiaaleja kuluttavia prosesseja, hyödyntävät uusiutuvia ja kierrätysmateriaaleja ja omaksuvat yhä yleisemmin kestäviä liiketoimintamalleja, kuten teollinen symbioosi, jolla otetaan talteen materiaalit ja hävinnyt energia ja lämpö. Tällainen teknologia edustaa merkittävää liiketoimintamahdollisuutta, ja siihen liittyvien **maailmanlaajuisten markkinoiden odotetaan kaksinkertaistuvan yli 750 miljardiin euroon vuoteen 2020 mennessä**. EU:n teollisuus on jo edelläkävijä maailmassa näillä teknologia-aloilla: sen osuus koko maailman markkinoista on yli 35 prosenttia[13] ja patenteista yli 50 prosenttia[14].

EU:n ja jäsenvaltioiden politiikan ja sidosryhmien toimien koordinointia voitaisiin tehostaa puhtaaseen tuotantoon tarkoitettua edistynyttä tuotantoteknologiaa käsittelevän työryhmän kautta. Se tarjoaisi johtajuutta ja koordinointia ja takaisi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien tulosten laajemman levittämisen ja kaupallistamisen. Se voisi myös edistää

---

12 ”Koheesiopolitiikka 2014–2020: investoinnit kasvuun ja työpaikkoihin”, KOM(2011) 614, 6.10.2011.

13 Roland Berger ”GreenTech Made in Germany: update 2012”, http://www.rolandberger.com/media/pdf/Roland_Berger_Umbau_Energiesystem_20120208.pdf.

14 ”European Competitiveness Report 2010”, SEC(2010) 1272.

kysyntäpuolen innovatiivisia toimia[15], mukaan luettuna oikea-aikainen sisämarkkinoiden sääntely ja standardointi, ja innovatiivisia julkisia hankintoja.

Korkeat kustannukset ja riskialttiit investoinnit konseptin toimivuuden demonstrointihankkeisiin ja pilottituotantolinjoihin edellyttävät julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia teollisuuden kanssa EU:n tasolla, jotta voidaan taata oikea-aikainen kaupallistaminen. Merkittäviä tässä voivat olla Horisontti 2020 -ohjelmaan kuuluvat julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet, esimerkiksi robotiikan ja kestävän prosessiteollisuuden alalla, samoin kuin kehitystä vauhdittavan keskeisen teknologian demonstrointihankkeet. Tärkeä asema on myös innovatiiviseen vähähiiliseen energiaan liittyvien demonstrointihankkeiden NER300-rahoitusohjelmalla ja vähähiilistä kestävää teollisuutta koskevalla SILC-avustusohjelmalla, josta tuetaan kasvihuonekaasutehokkuuteen liittyvää innovointia.

Komissio johtaa puhtaaseen tuotantoon tarkoitettua edistynyttä tuotantoteknologiaa käsittelevää työryhmää vuonna 2013, jotta edistetään tämän teknologian kehittämistä ja käyttöönottoa Euroopan teollisuudessa. Teollisuuden kuulemisten jälkeen komissio arvioi mahdollisten julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien vaikutukset kestävän prosessiteollisuuden alalla.

Jäsenvaltioita kehotetaan edistämään edistyneen valmistusteknologian kaupallistamista ja käyttöönottoa ja kehittämään valtioiden rajat ylittävää yhteistyötä ottaen huomioon kansallinen erikoistuminen ja tarpeet.

ii) Kehitystä vauhdittavan keskeisen teknologian markkinat

Kehitystä vauhdittavan keskeisen teknologian, johon sisältyy mikro- ja nanoelektroniikka, kehittyneet materiaalit, teollinen bioteknologia, fotoniikka, nanoteknologia ja kehittyneet tuotantojärjestelmät, **ennustetaan kasvavan yli 50 prosenttia – eli 646 miljardista yli 1 biljoonaan euroon – vuoteen 2015 mennessä**, mikä vastaa noin 8:aa prosenttia EU:n BKT:stä. Eurooppa on johtoasemassa kehitystä vauhdittavaan keskeiseen teknologiaan liittyvissä T&K-toimissa koko maailmassa, ja sen osuus alan patenteista maailmanlaajuisesti on yli 30 prosenttia. Tähän mennessä EU on kuitenkin ollut usein kilpakumppaneitaan hitaampi tutkimuksen siirtämisessä markkinoitaviksi tavaroiksi ja palveluiksi.

Kesäkuussa 2012 annetussa tiedonannossa[16] esitettiin EU:n strategia, jolla voitaisiin nopeuttaa kehitystä vauhdittavaan keskeiseen teknologiaan perustuvien tuotteiden kehittämistä ja teollista hyödyntämistä. Tämä uusi strategia perustuu neljään pilariin: EU:n toimintavälineiden mukauttaminen ja järkeistäminen, EU:n ja jäsenvaltioiden politiikan parempi koordinointi, jotta voidaan saavuttaa synergiaetuja ja täydentävyyttä, riittävien ja asiaan keskittyvien hallintorakenteiden perustaminen komissiossa ja sen ulkopuolella, jotta voidaan taata tehokas täytäntöönpano, sekä nykyisten kauppapoliittisten välineiden aktivointi, jotta varmistetaan reilu kilpailu ja tasapuoliset toimintaedellytykset kansainvälisesti. Huomiota kiinnitetään myös innovatiivisten tuotteiden sisämarkkinoiden kehittämiseen, jotta voidaan edistää tieteeseen ja teknologiaan liittyviä taitoja ja kannustaa kehitystä

15 Ks. ”Trends and challenges in demand-side innovation policies in Europe”;. http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=5532&lang=en&tpa_id=135.

16 ”Kehitystä vauhdittavaa keskeistä teknologiaa koskeva eurooppalainen strategia – silta kasvun ja työllisyyden edistämiseen”, COM(2012) 341.

vauhdittavaan keskeiseen teknologiaan liittyvää yrittäjyyttä.[17] On tarpeen tutkia, miten voitaisiin parhaiten kehittää vahva eurooppalaisen tarjonnan perusta ja pitää sitä yllä kehitystä vauhdittavaa keskeistä teknologiaa varten (esim. televiestinnän ja tietotekniikan alalla käytettävät komponentit).

Komissio panee täytäntöön kehitystä vauhdittavaa keskeistä teknologiaa (KET) koskevan eurooppalaisen strategian varmistaakseen EU:n ja jäsenvaltioiden teknologiapolitiikan paremman koordinoinnin, keskeisten demonstrointihankkeiden, pilottituotantolinjojen ja monialaisten KET-hankkeiden rahoituksen sekä KET-pohjaisten tuotteiden sisämarkkinoiden oikea-aikaisen kehittämisen. Kehitystä vauhdittavan keskeisen teknologian teollisen hyödyntämisen varmistaminen on olennainen osa asiaan liittyviä eurooppalaisia innovaatiokumppanuuksia.

Jäsenvaltioita ja alueita kehotetaan hyödyntämään älykästä erikoistumista koskevia tutkimus- ja innovaatiostrategioita, tukemaan kehittämiseen liittyvää tutkimusta, mukaan luettuna pilottituotantolinjat ja demonstrointihankkeet, ja edistämään yhteistyötä koko arvoketjussa.

iii) Biopohjaisten tuotteiden markkinat

Biopohjaisessa teollisuudessa käytetään uusiutuvia luonnonvaroja tai biopohjaisia prosesseja tuotantoprosesseissa. Biopohjaiset tuotteet tarjoavat monia etuja teollisen kilpailukyvyn ja ympäristön kannalta. Fossiilisiin polttoaineisiin perustuviin prosesseihin verrattuna useimmat biopohjaiset tuotantoprosessit kuluttavat vähemmän energiaa, tuottavat vähemmän hiilidioksidipäästöjä ja haihtuvia orgaanisia yhdisteitä ja synnyttävät vähemmän myrkyllisiä jätteitä. Ne voivat sekä vähentää tuotantokustannuksia että parantaa ympäristönsuojelun tasoa. EU:n biopohjaisten kemikaalien, mukaan luettuina biomuovit, biovoiteluaineet, bioliuottimet, pinta-aktiiviset bioaineet ja kemianteollisuuden raaka-aineet, määrän kasvun vuoteen 2020 mennessä arvioidaan olevan 5,3 prosenttia vuodessa, mikä tarkoittaa **40 miljardin euron arvoisia markkinoita** ja yli 90 000:ta työpaikkaa pelkästään biokemianteollisuudessa.[18]

Biopohjaisten tuotteiden sisämarkkinoiden luominen edellyttää standardien kehittämistä ja määräysten päivittämistä.[19] Euroopan standardointikomitea CEN työskentelee jo biopolttoaineita ja yleisiä biopohjaisia tuotteita koskevien standardointitoimeksiantojen sekä biopolymeerejä, biovoiteluaineita, bioliuottimia ja pinta-aktiivisia bioaineita koskevien erityistoimeksiantojen parissa.[20]

Kasvua edistävää biopohjaista teollisuutta koskevaan yhteiseen teknologia-aloitteeseen perustuvalla institutionaalisella julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudella voitaisiin tehostaa yksityisen sektorin investointeja, helpottaa biomassan tarjonnan tehokasta ja kestävää lisäämistä, tukea laajamittaisia biojalostamojen demonstrointihankkeita, edistää ympäristöystävällisiä julkisia hankintoja ja kehittää uusia biopohjaisia tuotteita ja materiaaleja. Innovatiivisilla prosesseilla ja teknologialla voidaan helpottaa tällä hetkellä käyttämättä jäävien satojätteiden ja meren biomassan hyödyntämistä.

---

17 Kehitystä vauhdittava keskeinen teknologia on myös yksilöity prioriteettialaksi lainanantoa varten, minkä mahdollistaa EIP:n pääomankorotus.

18 Europe Innova Report ”Assessment of the Bio-based Products Market Potential for Innovation”, 2010.

19 ”Innovointistrategia kestävää kasvua varten: biotalousstrategia Euroopalle”, COM(2012) 60, 13.2.2012.

20 http://www.cen.eu/cen/Sectors/Sectors/Biobased/Pages/default.aspx

Komissio panee täytäntöön biotalousstrategian ja edistää biopohjaisten tuotteiden markkinoita, nopeuttaa standardien kehittämistä ja niiden kansainvälistä tunnustamista, edistää ympäristömerkintöjä ja ympäristöystävällisiä julkisia hankintoja sekä laatii yhteistyössä teollisuuden kanssa yksityiskohtaisia ehdotuksia biotalouden yksityisen ja julkisen sektorin kumppanuuksista (2013–2014 alkaen).

iv) Kestävä teollisuuspolitiikka sekä kestävät rakennukset ja raaka-aineet

Kustannusten vähentäminen, energia- ja resurssitehokkuuden parantaminen sekä jätteiden vähentäminen lisäävät rakennusalan kilpailukykyä. Asuin-, liike- ja julkisissa rakennuksissa käytetyn energian osuus energian loppukulutuksesta EU:ssa on noin 40 prosenttia, ja se vaikuttaa osaltaan hiilidioksidipäästöihin ja ilman saastumiseen. Asuin- ja julkisten rakennusten ja infrastruktuurien energiatehokkuuteen tehtävillä uusilla investoinneilla on suuri kasvupotentiaali, ja niiden odotetaan olevan noin **25–35 miljardia euroa vuodessa vuoteen 2020 mennessä**.[21] Lisäksi ehdotetaan, että rakenne- ja koheesiorahastosta tuetaan merkittävällä osuudella siirtymistä vähähiiliseen talouteen.

Kestäviä rakennustuotteita, -prosesseja ja -töitä varten tarvitaan uusia eurooppalaisia standardeja, jotta pystytään säilyttämään niin tuotteiden kuin palvelujenkin yhdenmukaiset sisämarkkinat. EU:n rakennuspalvelujen kansainvälistä kilpailukykyä voidaan parantaa muun muassa varmistamalla Eurocodes-rakennusstandardien käyttöönotto kansainvälisesti. Energiatehokkaita rakennuksia koskevan julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden pitäisi nopeuttaa siirtymistä tutkimuksesta markkinoille.

Ekologista suunnittelua koskevassa direktiivissä[22] asetetaan vaatimuksia useille energiaan liittyville tuotteille, kuten moottoreille, pumpuille, tuulettimille ja jäähdyttimille. Muita taloustavaroita ja teollisuuslaitteita koskevia toimenpiteitä ollaan toteuttamassa. Vaikka energia on ollut tähän mennessä tärkein resurssi, johon on keskitytty, direktiivissä säädetään kaikkiin ympäristönäkökohtiin liittyvistä parannuksista, mukaan luettuna materiaalitehokkuus. Sitä sovelletaan asteittain yhä useampiin teollisuustuotteisiin, joilla on merkittäviä ympäristövaikutuksia.

On myös toteutettava toimia, jotta voidaan kehittää jätteen kierrätystä koskevia EU:n laajuisia markkinoita edelleen ja siirtyä kohti suljetun kierron järjestelmää. Kierrätettyjen materiaalien (esim. metallien, puun ja tekstiilien) luokiteltuja ominaisuuksia koskevilla uusilla eurooppalaisilla standardeilla voitaisiin myös edistää markkinoiden kehitystä. Lisäksi tarvitaan pikaisesti uusia kierrätystä, purkamista ja lajittelua koskevia demonstrointihankkeita tiettyjä sovelluksia varten, kuten sekamuovien parempaa kierrätystä koskeva RECAP-pilottihanke. Jätehuoltoon ja resurssien hallintaan tarkoitettua innovatiivista teknologiaa voitaisiin myös edistää hyvien toimintatapojen vaihdolla. Koheesio- ja rakennerahastoilla ja muilla julkisilla rahoitus- ja kannustinjärjestelmillä sekä hintasignaaleilla voitaisiin yhä useammin edistää kierrätystä, kunnostamista ja uudelleenkäyttöä jätteenpolton sijaan.

Muut kuin energia- tai maatalousraaka-aineet ovat elintärkeitä EU:n teollisuuden kilpailukyvyn kannalta. Innovaatioilla voidaan auttaa vähentämään tarjontapaineita. Tähän voidaan päästä esimerkiksi kehittämällä edistyneitä louhinta- (mm. merenpohjan kaivostoiminta) ja prosessointimenetelmiä, suunnittelemalla tuotteet laadukkaan kierrätyksen

[21] ”Impact Assessment of Energy Efficiency Directive”, SEC(2011) 779, 22. kesäkuuta 2011.

[22] http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/ecodesign/index_en.htm

helpottamiseksi ja mahdollistamalla yhdyskuntajätteiden kierrätys (nk. urbaani kaivostoiminta). EU:n on parannettava raaka-aineisiin liittyvää yhteistyötä ja tiedonvaihtoa jäsenvaltioiden välillä, jotta saavutetaan kriittinen massa, joka tarvitaan suljettuun kiertoon perustuvien ratkaisujen kehittämiseksi raaka-aineiden arvoketjuja varten. Raaka-aineita koskevalla eurooppalaisella innovaatiokumppanuudella[23] tuodaan yhteen kaikki asiaan liittyvät sidosryhmät, jotta voidaan nopeuttaa teknologisten ja muiden ratkaisujen saatavuutta markkinoilla. Komissio siirtää sitten tämän strategisen täytäntöönpanosuunnitelman toimintaohjelmaksi.

Rakennusalan tuotteisiin ja prosesseihin liittyviä kestävyyskriteereitä varten laaditaan eurooppalaisia standardeja ja Eurocodes-standardien kansainvälistä käyttöönottoa edistetään osana rakennusalan kestävää kilpailukykyä koskevaa toimintasuunnitelmaa yhteistyössä kolmikantaisen strategiafoorumin[24] kanssa (2013–2014).

Tutkimuksesta markkinoille siirtymisen nopeuttamiseksi ehdotetaan konkreettisia toimia energiatehokkaita rakennuksia koskevan julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden puitteissa ja kestäviä rakennuksia koskevan tiedonannon kautta (2013).

Komissio panee täytäntöön erityisiä ekologista suunnittelua koskevia asetuksia teollisuustuotteiden osalta, erityisesti sellaisten, joilla on merkittävää vaikutusta ympäristöön elinkaarensa aikana, tukee ekologista suunnittelua koskevien poliittisten tavoitteiden nopeampaa ja edullisempaa toteuttamista alakohtaisten vapaaehtoisten sopimusten kautta, tarkastelee yhdessä energiankulutusmerkintöjä koskevaa direktiiviä ja ekologista suunnittelua koskevien direktiivien tiettyjä näkökohtia niiden tehokkuuden maksimoimiseksi ja tukee ekologista suunnittelua koskevia neuvontapalveluja Yritys-Eurooppa-verkoston kautta, jotta voidaan käsitellä paremmin pk-yritysten tarpeita (vuodesta 2012 alkaen).

Komissio pyrkii kehittämään vakaita kierrätysmarkkinoita ja nostamaan kierrätysasteita EU:n jätepolitiikan erityisten näkökohtien suunnittelun tarkastelun (2014) kautta ja analysoimalla olemassa olevia laajennettua tuottajan vastuuta koskevia järjestelmiä tarkoituksenaan löytää kustannustehokkaimmat järjestelmät ja määritellä parhaat toimintatavat ja suuntaviivat (2013/2014).

Kun raaka-aineita koskeva eurooppalainen innovaatiokumppanuus on käynnistetty marraskuussa 2012, komissio laatii raaka-aineita koskevan toimintaohjelman, joka perustuu strategiseen täytäntöönpanosuunnitelmaan (syyskuu 2013).

Jäsenvaltioita kehotetaan laatimaan niiden kansallisiin erityispiirteisiin mukautettuja strategioita kierrätyksen edistämiseksi ja matalaenergiatalojen kehittämiseksi.

v) Saastuttamattomat ajoneuvot ja alukset

Ajoneuvot, joissa on vaihtoehtoisia voimansiirtojärjestelmiä ja/tai jotka käyttävät vaihtoehtoisia polttoaineita, ovat tärkeä vaihe pyrittäessä kestävään liikkuvuuteen. Ladattavien sähkökäyttöisten ajoneuvojen ja hybridien osuuden markkinoista odotetaan olevan noin **7 prosenttia vuoteen 2020 mennessä**. Myös polttomoottorilla varustettuja

[23] ”Raaka-aineiden saannin turvaaminen Euroopan hyvinvoinnin varmistamiseksi tulevaisuudessa – ehdotus raaka-aineita koskevaksi eurooppalaiseksi innovaatiokumppanuudeksi”, COM(2012) 82.

[24] Esitetty tiedonannossa ”Rakennusalan ja rakennusalan yritysten kestävää kilpailukykyä koskeva strategia”, COM(2012) 433.

ajoneuvoja sähköistetään yhä enemmän. Sen lisäksi, että puhtaaseen liikkuvuuteen tehdyt investoinnit edistävät kasvua ja työpaikkojen luomista, niillä voidaan saavuttaa lisähyötyjä, kuten ilmanlaadun paraneminen ja terveyteen kohdistuvien vaikutusten väheneminen.

Tarvitaan kattavaa koordinointia, jotta voidaan kehittää saastuttamattomien ajoneuvojen ja laivojen markkinoita. Erityisesti sähköisen liikkuvuuden käyttöönotto edellyttää syvällisiä muutoksia teollisuuden arvoketjuissa, liiketoimintamalleissa, ammattitaidoissa ja kuluttajien asenteissa samoin kuin latausinfrastruktuurien perustamista. Käynnissä olevat yhteentoimivuutta ja yhteenliitettävyyttä koskevat standardointitoimet on saatettava päätökseen nopeasti, ja niiden jälkeen on luotava uusia standardeja ajoneuvoja ja infrastruktuureja varten. Kaikkia komponentteja ja järjestelmiä (myös akkuja) koskevia UNECE:n turvallisuusvaatimuksia ja EU:n ympäristölainsäädäntöä on mukautettava. Standardeja ja määräyksiä koskevat kansainväliset sopimukset, erityisesti UNECE:n puitteissa, auttavat säästämään kustannuksia ja nopeuttavat markkinoiden kasvua. Standardeja, tutkimusta ja sääntelyä koskeva yhteistyö EU:n suurimpien kauppakumppanien kanssa edistää myös esimerkiksi transatlanttisessa talousneuvostossa hyväksytyn EU:n ja Yhdysvaltojen sähköistä liikkuvuutta koskevan työsuunnitelman käyttöönottoa.

Älykkäitä verkkoja, Euroopan laajuista liikenneverkkoa[25] ja vaihtoehtoisia polttoaineinfrastruktuureja koskevien lainsäädäntöehdotusten on tarkoitus helpottaa lataus-/tankkausinfrastruktuurien kehittämistä etenkin kaupungeissa. Myös alue- ja paikallisviranomaisten olisi osaltaan pyrittävä edistämään näiden käyttöönottoa markkinoilla, esimerkiksi infrastruktuurin kehittämisen, julkisten hankintojen sekä muiden ei-rahallisten kannustimien kautta, kuten tarjoamalla saastuttamattomille ajoneuvoille ensisijainen pääsy kaupunkien keskustoihin. Sähköisen liikkuvuuden ”Green eMotion” -hanketta noudatellen T&K- demonstrointihankkeita olisi kehitettävä Horisontti 2020 -ohjelman puitteissa käyttäen koheesiorahastoa ja rakennerahastoja ja jäsenvaltioissa yhdistettynä EIP:n lainoihin.

CARS21-ryhmän loppuraportin jatkotoimena komissio koordinoi kaikkia toimia, joilla tuetaan saastuttamattomien ajoneuvojen tuloa markkinoille, mukaan luettuna ladattavien sähkö- ja hybridiajoneuvojen käyttöönotto, varmistamalla sääntelyn ja standardien antamisen nopeasti, mikä helpottaa latausinfrastruktuurin kehittämistä; se myös tarjoaa mahdollisesti alkurahoitusta keskeisille T&K- ja demonstrointihankkeille (CARS 2020 -tiedonanto, marraskuuhun 2012 mennessä).

Kuten komissio ilmoitti liikennettä koskevassa valkoisessa kirjassa vuonna 2011[26], se esittää vaihtoehtoisten polttoaineiden strategian, joka kattaa myös asianmukaisen lataus- ja tankkausinfrastruktuurin.

Teollisuuden kuulemisten perusteella komissio arvioi yksityiskohtaisia ehdotuksia vetyä ja polttokennoja sekä vähäpäästöisiä ajoneuvoja koskevan julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden tueksi.

Jäsenvaltioita kehotetaan – kansallisten erityispiirteidensä ja tarpeidensa mukaisesti – tukemaan saastuttamattomia ajoneuvoja ja aluksia koskevia demonstrointihankkeita ja

[25] Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi, KOM(2011) 650/3.

[26] ”Yhtenäistä Euroopan liikennealuetta koskeva etenemissuunnitelma – Kohti kilpailukykyistä ja resurssitehokasta liikennejärjestelmää”, KOM(2011) 144.

kehittämään asianmukaisia infrastruktuureita, jotka on mukautettu niiden tarpeisiin ja joissa on otettu huomioon talouspolitiikan EU-ohjausjakson suositukset.

Jäsenvaltioita ja alueita kehotetaan hyödyntämään älykästä erikoistumista koskevia tutkimus- ja innovaatiostrategioita, tukemaan kehittämiseen liittyvää tutkimusta, mukaan luettuna pilottituotantolinjat ja demonstrointihankkeet, ja edistämään yhteistyötä koko arvoketjussa.

vi) Älykkäät verkot

Tarvitaan riittävä infrastruktuuri (mukaan luettuna älykkäät verkot, varastointi- ja tasauskapasiteettiin liittyvät ratkaisut), jotta voidaan integroida uusiutuva energia sähköjärjestelmään, parantaa energiatehokkuutta ja luoda kysyntää esimerkiksi sähköajoneuvojen osalta. Energiamarkkinoiden vapauttamista koskevassa kolmannessa säädöspaketissa edellytetään älykkäiden mittausjärjestelmien asentamista vähintään 80 prosenttiin kotitalouksista vuoteen 2020 mennessä, mikä olisi ensimmäinen askel kohti älykkäiden verkkojen käyttöönottoa EU:ssa; älykkäitä verkkoja koskevassa tiedonannossa[27] puolestaan vahvistetaan yleiset poliittiset puitteet niiden käyttöönoton edistämiseksi. Kaiken kaikkiaan **EU:n on investoitava vuoteen 2020 mennessä arviolta 60 miljardia euroa näihin verkkoihin**, mikä summa nousee noin 480 miljardiin euroon vuoteen 2035 mennessä.

On olennaisen tärkeää luoda asianmukaiset toimintaolosuhteet teollisuudelle näiden investointien tekemiseen tarvittavan teknologian ja tuotantokapasiteetin kehittämiseksi.[28] Samaan aikaan EU:n on luotava standardit, joilla varmistetaan älykkäiden verkkojen yhteentoimivuus valtioiden rajojen yli, sekä yhteiset vähimmäisstandardit, jotka koskevat mittareita ja kehittyneitä mittausjärjestelmiä. Komissio on jo antanut Euroopan standardisointijärjestöille toimeksiannon M/490 vuonna 2011, jotta ne laatisivat ensimmäiset älykkäitä verkkoja koskevat standardit vuoden 2012 loppuun mennessä. Kansainvälisten toimijoiden, kuten Yhdysvaltojen standardointilaitoksen (National Institute for Standards and Technology), kanssa vaihdetaan tietoja säännöllisesti, jotta voidaan mahdollisuuksien mukaan kehittää yhteensopivia standardeja. Vielä on otettava käyttöön yleiset puitteet älykkäiden sovellusten laajempaa käyttöönottoa varten; tähän sisältyy myös pienjännitelaitteiden tehokkaampi käyttö. Kustannushyötyanalyysin perusteella olisi laadittava keskeiset suorituskykyindikaattorit julkisia hankintoja varten, jotta varmistetaan mahdollisten hyötyjen tunnistaminen. Integroitujen, tehokkaiden ja joustavien pienten polttolaitosten potentiaalia voitaisiin hyödyntää, jos saataisiin vahvistettua ajoissa asianmukaiset päästöstandardit. Lisäksi olisi kehitettävä asianmukaisia T&K- ja innovaatiodemonstrointihankkeita sähköverkkoja koskevien eurooppalaisten teollisuusaloitteiden, Euroopan strategisen energiateknologiasuunnitelman (SET-suunnitelman) ja älykkäitä kaupunkeja ja yhteisöjä koskevan eurooppalaisen innovaatiokumppanuuden kautta.[29]

Komissio määrittelee älykkäitä verkkoja käsittelevän työryhmän tulevan raportin perusteella älykkäiden verkkojen komponenttien käyttöönottoa koskevia lisätavoitteita, tarkistaa ja

---

27 KOM(2011) 202, 12.4.2011.

28 Ks. komission tiedonanto ”Älykkäät verkot: innovoinnista käyttöönottoon”, KOM(2011) 202.

29 Investointi infrastruktuureihin on myös keskeinen luotonantoala, jonka EIP:n pääomankorotus on mahdollistanut.

laajentaa standardointitoimeksiantoja, laatii suuntaviivoja keskeisistä suorituskykyindikaattoreista ja kartoittaa mahdollisia yhteistä etua koskevia hankkeita[30] *Euroopan laajuisen energiainfrastruktuurin alalla (vuoden 2012 lopussa).*

2. Liitännäistoimenpiteet

Edellä esitettyjen koordinointielinten – tai tapauksen mukaan uusien asiantuntijatyöryhmien – on koordinoitava toimintaa tiiviisti teollisuuden ja jäsenvaltioiden kanssa, jotta ne voivat toteuttaa toimintaohjelmansa. Näillä ryhmillä on erilaiset rakenteet ja määräajat toiminta-alan tarpeiden mukaan. Kaikissa kuitenkin kootaan yhteen asiaankuuluvat sidosryhmät ja viranomaiset määrittelemään tarvittavat toimet, joilla voidaan nopeuttaa uuden tekniikan käyttöönottoa ja investointeja.[31]

- Ensinnäkin olisi sovittava ja ilmoitettava mahdollisimman nopeasti uusiin tuotteisiin ja palveluihin sovellettavista **yksinkertaistetuista, ennakoitavista ja vakaista sisämarkkinoiden lainsäädäntöpuitteista**, joihin sisältyvät asianmukaiset standardit ja sertifiointi. EU:n sääntely- ja standardointiorganisaatioiden on laadittava hyvissä ajoin määräyksiä ja standardeja uutta teknologiaa varten ennen sen ensimmäistä markkinoille saattamista; hyviä esimerkkejä tästä ovat sähköajoneuvoja ja biopohjaisia tuotteita koskevat CEN:in standardointitoimeksiannot. Työryhmät antavat suosituksia sääntely- ja hallintoympäristön yksinkertaistamisesta omilla markkina-alueillaan, erityisesti pk-yritysten avuksi. Sääntely-ympäristön yksinkertaistamista on suositeltu jäsenvaltioille myös talouspolitiikan EU-ohjausjakson puitteissa.

- **Infrastruktuurin kehittäminen on koordinoitava ja synkronoitava tuotantokapasiteetin lisääntymisen kanssa**. Esimerkiksi investoinnit tärkeimpiin EU:n energiainfrastruktuureihin, kuten älykkäisiin verkkoihin ja energian varastointiin, ovat välttämättömiä uusiutuvan energian ja tieto- ja viestintätekniikan laajamittaisen omaksumisen ja sähkö- ja hybridiajoneuvojen käyttöönoton kannalta. Asianmukaisten ja tehokkaiden liikenneinfrastruktuurien, yhteentoimivan logistiikan ja nopeiden laajakaistaverkkojen tarjoaminen on edellytyksenä teolliselle kehittämiselle. Samoin tuotantoteknologian uutta teollista kapasiteettia on kehitettävä viipymättä investoimalla vähemmän energiaa ja luonnonvaroja tehokkaammin käyttäviin koneisiin ja laitteisiin.

- On olennaisen tärkeää, että **T&K- ja innovaatiotoimet koordinoidaan koko EU:ssa,** jotta voidaan varmistaa teknologian oikea-aikainen käyttöönotto ja kaupallinen hyödyntäminen. Erityisesti konseptin toimivuuden demonstrointihankkeet ja tuotantopilottilinjat ovat ennakkoedellytyksiä, jotta teknologia voitaisiin ottaa käyttöön teollisessa mittakaavassa. Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksista voidaan myöntää rahoitusta tällaisiin aloitteisiin käyttäen rakennerahastoja tai Horisontti 2020 -ohjelmaa ja muita yhteisön ohjelmia. Julkisista ja etenkin yksityisistä lähteistä saatavaa riskipääomarahoitusta voidaan myös käyttää.

- Lisäksi komissio toteuttaa täydentäviä toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että **käytettävissä on tarvittavat taidot** näiden markkinoiden kehittämiseksi ja kysynnän herättämiseksi uusien innovaatioiden omaksumista varten.

---

30 Ehdotus asetukseksi Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista, KOM(2011) 658.

31 Niiden perustamisessa noudatetaan komission perustamia asiantuntijaryhmiä ja muita elimiä koskevia sääntöjä (C(2010) 7649 ja SEC(2010) 1360).

Uusien työskentelykäytäntöjen ansiosta yritysten on helpompi palkata ikääntyvää työvoimaa ja houkutella ammattitaitoisia työntekijöitä valmistusteollisuuteen. Uusi teknologia muuttaa työpaikkojen ja tarvittavien taitojen yhdistelmää. Komissio edistää **työpaikkojen** sellaista **muuttamista**, jolla edistetään ”aktiivisten työpaikkojen” uusia muotoja, ja kannustaa kehittämään uusia taitoja, myös tietoteknisiä taitoja.

Muotoilun samoin kuin muiden ei-teknologisten innovaatioiden laajempi hyödyntäminen on yksi keskeisistä taustatekijöistä, jotta voitaisiin kehittää korkealaatuisia tuotteita, lisätä tuottavuutta ja parantaa resurssitehokkuutta. Vahvistaakseen muotoilun asemaa innovoinnissa eurooppalaisen muotoilujohtamisen komitea on esittänyt esimerkiksi seuraavia ehdotuksia: helpotetaan muotoilun saatavuutta yrityksissä, edistetään muotoilujohtoisia innovaatioita tuotantojärjestelmissä, edistetään muotoiluun liittyviä taitoja, kohotetaan muotoilun profiilia EU:n tutkimus- ja innovointijärjestelmässä, käytetään muotoilua laajemmin julkisella sektorilla ja tuodaan eurooppalaisen muotoilun erilaisuutta esiin maailmanlaajuisesti.

Innovaatiopolitiikka voi tuoda vipuvaikutuksia talouskasvuun yhdistämällä saumattomasti uuden teknologian ja uusien työmenetelmien käyttöönoton ja kysyntään kohdistuvat toimenpiteet, kuten standardointi, innovaatioiden käytön edistäminen globaaleissa toimitusketjuissa tai sääntelyyn liittyvien kannustimien tarjoaminen. Euroopassa on jo kokemusta kysyntäpuolen toimintalinjoista, jollainen on esimerkiksi menestyksekäs edelläkävijämarkkinoita koskeva aloite, jossa kehitettiin markkinakohtaisia etenemissuunnitelmia ja kysyntäpuolen toimintavälineitä. Hiljattain on esitelty viisi eurooppalaista innovaatiokumppanuutta, joilla on tarkoitus koordinoida kysyntäpuolta ja T&K-politiikan välineitä.

Maaliskuussa 2012 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston kehotusta noudattaen on tärkeää **edistää edelleen kysyntävetoista innovointia** ja luoda paras mahdollinen toimintaympäristö, jotta yrittäjät voivat kaupallistaa ideansa markkinoilla. Loppuvuodesta 2012 alkaen komissio panee täytäntöön horisontaalisen toimintasuunnitelman, jossa on kolme peräkkäistä vaihetta innovatiivisten eurooppalaisten tuotteiden ja palvelujen kysynnän lisäämiseksi. Ensimmäisessä vaiheessa kartoitetaan markkinat, toimintavälineet ja kysyntälähtöiset mallit. Seuraavassa vaiheessa komissio kehittää yhdessä sidosryhmien kanssa kysyntäpuolen toimia koskevia strategisia etenemissuunnitelmia laajemmissa aloitteissa. Viimeisessä vaiheessa pannaan täytäntöön toisen vaiheen strategisissa etenemissuunnitelmissa esitetyt toimet. Samalla otetaan käyttöön uusi seurantajärjestelmä, jolla mitataan kysyntäpuolen toimien vaikutuksia ja strategisten etenemissuunnitelmien toteutusta.

Komissio laatii ja toteuttaa horisontaalisen toimintasuunnitelman lisätäkseen innovatiivisten eurooppalaisten tavaroiden ja palvelujen kysyntää (vuodesta 2012 alkaen).

Komissio perustaa Euroopassa työpaikoilla tapahtuvaa innovointia koskevan oppimisverkoston edistämään työvoiman tuottavuutta ja työpaikkojen laatua (vuonna 2013) ja toteuttaa toimintasuunnitelman nopeuttaakseen suunnittelun käyttöä innovaatiopolitiikassa (vuodesta 2012 alkaen).

Vuonna 2013 komissio käynnistää riippumattoman arvioinnin siitä, pystyykö eurooppalainen standardointijärjestelmä mukautumaan nopeasti muuttuvaan toimintaympäristöön ja edistämään Euroopan sisäisiä ja ulkoisia strategisia tavoitteita.

B. Markkinoillepääsy

1. Parannetaan tavaroiden sisämarkkinoita

Tavaroiden sisämarkkinoiden osuus EU:n sisäisestä kaupasta on 75 prosenttia, ja niillä on valtava käyttämätön potentiaali, jolla voitaisiin lisätä EU:n kilpailukykyä ja kasvua. Se on keskeinen keino pyrittäessä saavuttamaan erittäin kilpailukykyinen sosiaalinen markkinatalous. Erityisesti globalisaatiolla, erikoistumisella ja innovoinnilla on mullistavia vaikutuksia valmistusprosesseihin, ja ero tuotteiden ja palvelujen välillä on hämärtymässä entisestään. Tämä voi kuitenkin luoda uusia esteitä ja rajoituksia, minkä vuoksi yhtenäismarkkinoiden säännöt ja menettelyt on pidettävä tämän kehityksen vauhdissa. Kahdenkymmenen vuoden kuluttua vuoden 1992 strategiasta useita tuotteita ei ole edelleenkään yhdenmukaistettu eikä vastavuoroista tunnustamista koskevia lausekkeita jäsenvaltioiden lainsäädännössä sovelleta aina oikein. Ensi vuonna komissio tekee teollisuustuotteita koskevasta säännöstöstä kriittisen arvioinnin, johon sisältyy tutkimus ja kattava kuuleminen, ja laatii etenemissuunnitelman teollisuustuotteiden sisämarkkinoiden uudistamista varten.

Tietyillä aloilla, kuten **turvallisuus- ja puolustusasioissa**, on saavutettava lisäedistystä sisämarkkinoiden täysimittaisessa yhdentämisessä. Puolustusalan toimenpidepaketin täytäntöönpanosta huolimatta puolustusalalla on yhä vahvasti kansallinen ulottuvuus, minkä vuoksi se ei pysty hyödyntämään mahdollisia mittakaavaetuja, jotka ovat tarpeen kilpailukyvyn ja kannattavuuden parantamiseksi. Uusia EU-tason tutkimus- ja innovointialoitteita on valmisteilla siviiliturvallisuuden alalla, ja puolustusta käsittelevä työryhmä auttaa kehittämään kattavan strategian maailman johtavalle puolustusteollisuudelle, joka on kilpailukykyinen niin Euroopassa kuin sen ulkopuolellakin. Myös satelliittitietoihin perustuvilla tuotteilla ja palveluilla on hyvät mahdollisuudet talouskasvuun, ja niiden markkinoiden kehittämistä olisi edistettävä ja tuettava.

Komissio kehitti vuonna 2010 – osana järkevän sääntelyn strategiaa[32] – ”**kuntotarkastukset”**, joilla arvioidaan yleistä sääntelyjärjestelmää tietyllä toiminta-alueella. Näillä tarkastuksilla pyritään löytämään kohtuuttomat hallinnolliset rasitteet, tutkimaan päällekkäisyyksiä, puutteita ja epäjohdonmukaisuuksia sääntelyssä ja arvioimaan lainsäädännön kumulatiiviset vaikutukset. Tarkastusten havainnot toimivat perustana poliittisille päätöksille, jotka koskevat sääntelypuitteiden tulevaisuutta. Kuntotarkastuksia ollaan tekemässä tietyillä politiikan aloilla, kuten työntekijöille tiedottaminen ja työntekijöiden kuuleminen, moottoriajoneuvojen tyyppihyväksyntä ja EU:n makean veden ympäristöpolitiikka. Edelleen on kuitenkin toteuttamatta kunnianhimoinen pyrkimys, jonka mukaan olisi tehtävä katsaus yksittäisiin talouden sektoreihin vaikuttaviin tärkeimpiin politiikanaloihin. Sen vuoksi komissio aikoo toteuttaa pilottihankkeen, jossa tehdään horisontaalisia alakohtaisia kuntotarkastuksia. Näistä kaksi ensimmäistä kohdistuu **öljynjalostus- ja alumiinisektoriin.** Molemmat alat ovat erittäin tärkeitä EU:n teollisuuden arvoketjussa, mutta kovan kansainvälisen kilpailun vuoksi ne vaativat kiireellisesti uusia investointeja. Kuntotarkastuksissa keskitytään sellaisten politiikanalojen täytäntöönpanoon ja

[32] ”Järkevä sääntely Euroopan unionissa”, KOM(2010) 543, 8.10.2010.

vuorovaikutukseen, jotka ovat näiden sektoreiden kilpailukyvyn kannalta tärkeimpiä.[33] Jatkossa tehdään kuntotarkastuksia muille teollisuustuotteille.

Hallintoon ja sääntelyyn liittyviä sisämarkkinaesteitä voi myös syntyä jäsenvaltioissa säännellyillä aloilla, kuten teknisten määräysten alalla, tai **vastavuoroisen tunnustamisen** noudattamatta jättämisestä **ja 27 erilaisen verotusjärjestelmän sääntöjen yhteensopimattomuudesta**. Teknisiä määräyksiä koskevien luonnosten tarkastelu heti alkuvaiheessa voi estää sääntelyyn liittyvien esteiden syntymisen. Juuri tämä on tavoitteena direktiivin 98/34/EY[34] mukaisessa ilmoitusmenettelyssä, jossa edellytetään, että lainsäädäntöluonnoksesta, joka sisältää tuotteita ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia teknisiä sääntöjä, on ilmoitettava komissiolle ennen näiden sääntöjen hyväksymistä. Tämän menettelyn ennaltaehkäisevän luonteen ansiosta on vältetty monia tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien sääntöjen rikkomistapauksia. Tätä ilmoitusmenettelyä voidaan kuitenkin käyttää myös parantamaan kansallista lainsäädäntöä parempaa sääntelyä koskevien periaatteiden mukaisesti ja vertailuanalyysin kautta. Sen potentiaalia voidaan hyödyntää edelleen suosittelemalla, että jäsenvaltiot käyttävät kilpailukyvyn arviointia kansallisten vaikutustenarviointien yhteydessä.

Ympäristöystävälliset tuotteet ja palvelut edustavat dynaamisia, innovatiivisia ja kasvavia markkinoita. Erilaisten ja usein epäjohdonmukaisten teknisten sääntöjen ja merkintäjärjestelmien samanaikainen kehittäminen jäsenvaltioissa ja yksityisten aloitteiden kautta voi kuitenkin aiheuttaa sekaannusta kuluttajien parissa ja estää näiden tuotteiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta sisämarkkinoilla. Komissio on tutkimassa parhaita keinoja integroida ympäristöystävälliset tuotteet ja palvelut sisämarkkinoille, mukaan luettuna ekologisen jalanjäljen määrittäminen[35].

Jäsenvaltioiden välisen koordinaation puute **lääkkeiden hinnoitteluun/korvauksiin** liittyvää päätöksentekoa koskevien menetelmien ja kriteereiden alalla aiheuttaa epäjohdonmukaisuuksia ja viivästyksiä innovatiivisten lääkkeiden saannissa. Vaikka tästä on osittain huolehdittu avoimuusdirektiivillä ja terveysteknologian arviointia koskevalla toiminnalla, tarvitaan laajempaa toimintastrategista suunnitelmaa ja etenemissuunnitelmaa, jotta voidaan taata EU:n lääketeollisuuden kilpailukyky ja pitkän aikavälin elinkelpoisuus.

Myös **markkinavalvontaa** koskevien EU-puitteiden kehittämiseen on tarvetta. Yleistä tuoteturvallisuutta koskevaa direktiiviä sovelletaan kaikkiin kulutustuotteisiin (sekä yhdenmukaistettuihin että yhdenmukaistamattomiin), kun taas asetukseen (EY) N:o 765/2008 ja alakohtaiseen lainsäädäntöön sisältyviä markkinavalvontaa koskevia säännöksiä sovelletaan yhdenmukaistettuihin tuotteisiin (sekä kulutus- että teollisiin tuotteisiin). Näin ollen sekä kansallisten viranomaisten että talouden toimijoiden parissa saattaa olla sekaannusta siitä, mitä järjestelmää sovelletaan. Uudessa valmisteilla olevassa markkinavalvontaa koskevassa asetusehdotuksessa yhdistettäisiin kaikki nämä markkinavalvontasäännökset ja käsiteltäisiin puutteita nykyisissä lainsäädäntöpuitteissa.

---

33 Esimerkiksi jäsenvaltioiden tekemät arvioinnit, jotka koskivat EU-toimintalinjojen yhdistettyä vaikutusta jalostusalaan ja jotka esitettiin komission järjestämässä jalostusta käsittelevässä EU:n pyöreän pöydän keskusteluissa 15. toukokuuta 2012.

34 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/34/EY teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä.

35 Sisämarkkinoiden toimenpidepaketissa ilmoitettu ekologista jalanjälkeä koskevan ehdotuksen tekeminen aloitetaan vuonna 2013 komission antamalla tiedonannolla.

Markkinavalvonta suojaa Euroopan kansalaisia vaatimustenvastaisilta tuotteilta (esim. terveyteen ja turvallisuuteen kohdistuvilta riskeiltä) ja varmistaa tasapuoliset edellytykset kaupalle. Sisämarkkinoiden valvonta tapahtuu kansallisella tasolla niin, että jäsenvaltiot ovat vastuussa sekä valvonnasta että täytäntöönpanosta. Erityisesti valvonta on valtava tehtävä. On olemassa näyttöä joidenkin tuotteiden, kuten Euroopan koneteollisuuden valmistamien tuotantohyödykkeiden, heikosta markkinavalvonnasta.[36] Markkinavalvontaa varten tarvitaan monivuotinen toimintasuunnitelma, jotta saadaan aktivoitua yleiseurooppalainen markkinavalvonta sekä lisättyä yhteistyötä ja keskinäistä avunantoa. Näin vaikeutetaan huomattavasti huijareiden elämää ja edistetään yhtenäismarkkinoiden integrointia, jotta saadaan vaatimustenmukaisia ja turvallisia tuotteita. Vastuulliset toimijat eivät näin ollen enää joudu epäedulliseen kilpailuasemaan.

Koska palvelujen ja tavaroiden välinen raja on hämärtymässä, palvelujen kaupan esteet haittaavat suoraan tavaroiden kauppaa lisääntyvässä määrin. Erityisesti yrityspalvelut ovat ratkaisevan tärkeitä teollisuuden kilpailukyvyn ja innovoinnin kannalta. Ne ovat erityisen merkityksellisiä pk-yrityksille, jotka ostavat palveluja enemmän markkinoilta kuin suurilta yrityksiltä.

Komissio hyväksyy vuoden 2012 loppuun mennessä tuoteturvallisuutta ja markkinavalvontaa koskevan lainsäädäntöpaketin, joka koostuu yleistä tuoteturvallisuutta koskevasta tarkistetusta direktiivistä, uudesta markkinavalvonta-asetuksesta ja tiedonannosta, joka koskee markkinavalvonnan monivuotista toimintasuunnitelmaa (2012–2015).

Komissio arvioi teollisuustuotteita koskevan säännöstön tilanteen kokonaisuudessaan, jotta voidaan laatia etenemissuunnitelma teollisuustuotteiden sisämarkkinoiden uudistamiseksi (2013).

Komissio tekee alumiini- ja öljynjalostusalalla kuntotarkastuksia, joissa keskitytään näiden kilpailukyvyn kannalta mitä tärkeimmillä aloilla tapahtuvaan täytäntöönpanoon ja vuorovaikutukseen.

Komissio kehittää kattavan strategian, jolla tuetaan puolustusteollisuuden kilpailukykyä ja tehostetaan puolustusalan markkinoita. Tiedonannon on tarkoitus valmistua huhtikuuhun 2013 mennessä.

Komissio aikoo esittää uusia aloitteita, joilla edistetään sisämarkkinoiden integroimista turvallisuus- ja avaruusalalla.

Komissio aikoo myös hyödyntää edelleen direktiivin 98/34/EY mukaista menettelyä teollisuuspolitiikan välineenä; sen avulla voidaan myös suunnata EU:n tulevia lainsäädäntöprioriteetteja erityisesti niin, että kannustetaan jäsenvaltioita ottamaan käyttöön vaikutustenarvioinnit ja kilpailukyvyn tarkastelu kansallisten lainsäädäntöprosessien valmisteluvaiheessa.

Komissio käynnistää strategisen toimintaohjelman lääketeollisuuden kilpailukyvyn parantamiseksi.

[36] Yritystoiminnan pääosaston markkinavalvontaa ja koneita käsittelevä konferenssi, 24.11.2011; http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/machinery/market-surveillance/index_en.htm.

Yrityspalveluita käsittelevä korkean tason työryhmä perustetaan vuoden 2012 loppuun mennessä. Työryhmän kertomuksen perusteella komissio laatii suosituksia sisältävän työohjelman vuoteen 2014 mennessä.

2. Edistetään yrittäjyyttä ja tehdään sisämarkkinoista dynaamisemmat

Vaikka yli kolmannes kaikista uusista työpaikoista syntyy pieniin nopeasti kasvaviin yrityksiin, EU:n pienyritykset eivät kasva yhtä nopeasti kuin Yhdysvalloissa.[37] Pk-yrityksiä tukevaan Small Business Act -aloitteeseen pohjautuvalla yrittäjyyttä koskevalla toimintasuunnitelmalla edistetään yritysten käynnistämistä, helpotetaan yritysten omistajanvaihdoksia, annetaan tukea alkuvaiheen yrityksille ja kehitetään tehokkaita konkurssimenettelyjä, jotka antavat yrittäjille uuden mahdollisuuden.

Yrittäjien on hyödynnettävä digitaalisten yhtenäismarkkinoiden potentiaalia täysimääräisesti; näiden markkinoiden **odotetaan kasvavan EU:ssa 10 prosenttia vuodessa vuoteen 2016 mennessä**.[38] Komissio on asettanut internetin ja digitaaliteknologian kehittämisen keskeiselle sijalle Eurooppa 2020 -strategiassa **Euroopan digitaalistrategian**[39] ja teollisuuspolitiikkaa koskevien lippulaivahankkeiden kautta. EU:n politiikalla tarjotaan toimintaedellytykset digitaalisille sisämarkkinoille, myös lainsäädäntöperusta sähköiselle kaupankäynnille (direktiivi 2000/31/EY).[40] Tulevaisuudessa yhteinen eurooppalainen kauppalaki tarjoaa yhdenmukaiset säännöt rajat ylittävälle verkkokaupalle, ja digitaalinen ulottuvuus on keskeinen osa Euroopan kuluttaja-asioiden toimintaohjelmaa.[41]

Jäsenvaltioiden ja komission on pyrittävä nopeuttamaan sähköisten sisämarkkinoiden täysimittaista toteuttamista. Jäsenvaltioiden on yksinkertaistettava arvonlisäverotukseen liittyviä rekisteröintimenettelyjä ja luotava keskitetty sähköinen rekisteröintijärjestelmä, jolla helpotetaan pienyritysten rajat ylittävää sähköistä kaupankäyntiä. Yritys-Eurooppa-verkosto tarjoaa koulutusta ja tiedottaa valtioiden rajat ylittävään myyntiin liittyvistä velvoitteista pk-yrityksille, jotka haluavat kehittää verkkokauppaansa. **Tietoteknisiä taitoja** koskevat suuntaviivat ja laatumerkit voisivat tarjota yhteisesti sovitun taitovalikoiman koulutuksen tarjoajille sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla. Standardit ja suuntaviivat ovat digitaalisen yhteentoimivuuden kannalta välttämättömiä toimitusketjuissa.

Ei kuitenkaan riitä, että kehitetään toimintaedellytyksiä ja kannustetaan yrittäjiä hyödyntämään EU:n digitaalisia sisämarkkinoita – Euroopassa on myös hyödynnettävä digitaalitalouden yrittäjyyttä, jotta onnistuttaisiin. Komissio ehdottaa yrittäjyyden edistämistä koskevaa toimintasuunnitelmaa, jossa esitetään jäsenvaltioille suosituksia yrittäjyyttä koskevien toimintaedellytysten ja tukitoimenpiteiden parantamiseksi (marraskuu 2012); lisätoimenpiteillä olisi edistettävä digitaaliteknologian ja sähköisen kaupankäynnin käyttöönottoa. Komissio ehdottaa myös kohdennettuja toimia, joilla tuetaan verkkoyrittäjiä (vuoden 2013 ensimmäisellä neljänneksellä).

---

37 Albert Bravo-Biosca ”The dynamics of Europe's industrial structure and the growth of innovative firms”, Yhteisen tutkimuskeskuksen konferenssi, Sevilla, lokakuu 2011.

38 Boston Consulting Group ”The internet economy in the G-20”, maaliskuu 2012.

39 KOM(2010) 245.

40 ”Johdonmukainen kehys luottamuksen lisäämiseksi sähköisen kaupankäynnin ja verkkopalvelujen digitaalisiin yhtenäismarkkinoihin”, KOM(2011) 942. Ks. myös ”Johdonmukainen kehys luottamuksen lisäämiseksi sähköisen kaupankäynnin ja verkkopalvelujen digitaalisiin yhtenäismarkkinoihin”, KOM(2011) 942 lopullinen.

41 ”Euroopan kuluttaja-asioiden toimintaohjelma – edistetään luottamusta ja kasvua”, COM(2012) 225.

3. Teknologian sisämarkkinat, yhtenäinen patentti ja teollis- ja tekijänoikeuksien suojaaminen

Teollis- ja tekijänoikeudet ovat ratkaisevan tärkeitä innovaatioiden ja kasvun kannalta, sillä ne tarjoavat suojaa niille yrityksille, jotka sijoittavat T&K-toimintaan. Teollis- ja tekijänoikeuksilla palkitaan luovuutta ja kekseliäisyyttä ja suojataan yrityksiä ja innovaatioita teknologisen osaamisen luvattomalta haltuunotolta ja käytöltä, minkä vuoksi ne ovat Euroopan innovaatiojärjestelmän keskiössä ja muodostavat perustan kaikelle teknologian siirrolle. On tarpeen varmistaa, että teollis- ja tekijänoikeuspuitteet palvelevat uuden talouden tarpeita, erityisesti avoimen ja yhteistoiminnallisen innovoinnin osalta.

Yhtenäisen patentin käyttöönotto ja **yhtenäistetyn patenttioikeudenkäyntijärjestelmän** kehittäminen Euroopassa vähentäisi kustannuksia[42] ja patenttisuojan hajanaisuutta sisämarkkinoilla, mikä poistaisi tarpeettomat oikeudenkäyntikulut ja lisäisi oikeusvarmuutta. Lisäksi ilmainen käännösohjelma[43] on saatavilla kaikilla EU:n kielillä vuoden 2014 loppuun mennessä. Patenttisuojaa hakevilla keksijöillä on käytössään välineitä, joilla nopeutetaan patentin myöntämiseen liittyvää menettelyä. Aloitteilla, jotka perustuvat muiden toimistojen työn hyödyntämiseen sekä aineellisen patenttioikeuden kansainväliseen yhdenmukaistamiseen (mukaan luettuna maailmanlaajuinen yhdenmukaistettu suoja-aika ja kaikki siihen liittyvät seikat), voidaan vahvistaa patenttijärjestelmää pitkällä aikavälillä ja alentaa kustannuksia edelleen.

Patenttijärjestelmää voitaisiin täydentää muilla välineillä, joista yksi on liikesalaisuuksien käytön ja suojelun optimointi. Kaikkia innovaatioiden vaiheita ei voida patentoida, mutta niiden tulosten kannalta voi olla hyödyllistä suojautua väärinkäytöiltä. Vaikka jotkin keksinnöt olisivat patentoitavissa, yritykset voivat katsovat, että ne ovat paremmin suojattuja salassapitovelvollisuuden kautta. Innovoijat voivat näin ollen päättää joskus suojata innovaatiot (ja innovoinnin tuotot) niin, että ne eivät julkista liikesalaisuuksia. Liikesalaisuuksien suojelusta ei ole annettu EU-lainsäädäntöä, ja alaa säännellään kansallisella tasolla. Kansallisissa laeissa on kuitenkin merkittäviä eroja liikesalaisuuksien suojan luonteen ja laajuuden sekä oikeussuoja- ja muutoksenhakukeinojen osalta. Komissio tutkii parhaillaan, voivatko nykyiset kansallisten lähestymistapojen erot aiheuttaa esteitä ja liiketoimintakustannuksia valtioiden rajojen yli toimiville yrityksille, etenkin pk-yrityksille.

Noteeraamattomiin yrityksiin sovelletaan kansallisia kirjanpitosääntöjä, jotka perustuvat neljännen kirjapitodirektiivin kansallisiin täytäntöönpanosäännöksiin. Vaikka direktiivissä annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus laatia sääntöjä tältä osin, tällä hetkellä ei ole olemassa yleistä tapaa kuitata patenttien ja muiden teollis- ja tekijänoikeuksien arvoa, etenkään pk-yritysten tilinpäätöksissä. On tutkittava keinoja, joiden avulla **yritysten patenttien arvo** voidaan tosiasiallisesti tunnustaa, myös niiden tilinpäätöksessä, ja tarkasteltava mahdollisia hyötyjä, joita tällaisesta laajennetusta tietojen annosta olisi rahoituksen saannin kannalta. Lisäksi teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyviä riita-asioita koskevista vakuutusjärjestelmistä on tulossa yhä merkittävämpiä.

Toimivaan teollis- ja tekijänoikeusjärjestelmään on sisällytettävä ennalta annettavia takeita ja jälkikäteen tapahtuvaa täytäntöönpanon valvontaa niitä vastaan, jotka eivät noudata sääntöjä. ”Patenttiväijytykset”, patenttiryöstöt, patenttisodat ja patenttioikeuksien loukkaukset (kuten

[42] Patenttisuojan hankkimiseen liittyvät rekisteröinti- ja käännöskulut Euroopassa vähenvät jopa 80 prosenttia.

[43] Ks. ”Patent Translate”; http://www.epo.org/searching/free/patent-translate.html.

tuoteväärennökset ja laittomasti valmistetut tavarat) aiheuttavat välitöntä haittaa uhreille ja heikentävät luottamusta teollis- ja tekijänoikeusjärjestelmään.

Teknologian nopea edistys teollisuudessa, jolla on merkitystä koko taloudelle, on johtanut riskeihin, jotka saattavat olla tulosta *patenttitiheiköistä*[44] ja *patenttiväijytyksistä*[45]. Tutkimuksissa on havaittu **patenttitiheikköjä 9:llä teknologian alalla 30:stä**. Tehokkaalla ja oikeasuhteisella sääntelyjärjestelmällä voitaisiin tukea kilpailua edistäviä ristiinlisensoinnin muotoja tai patenttien yhdistämiseen liittyviä järjestelyjä, jotka olisivat toimivia markkinalähtöisiä välineitä kyseisten riskien vähentämiseksi. Osana tätä sääntelyjärjestelmää komissio päivittää säännöt teknologian siirtoa koskevista sopimuksista. Lisäksi nykyisiä suojatoimenpiteitä, kuten **oikeudenmukaisia, kohtuullisia ja syrjimättömiä ehtoja** (FRAND-periaatteet), voidaan kehittää edelleen. Suojatoimenpiteiden täydentämisellä sekä patenttitoimistojen ja standardointijärjestöjen tiiviimmällä yhteistyöllä ja tiedonvaihdolla voitaisiin saada aikaan huomattavia parannuksia lyhyellä aikavälillä.

Teollis- ja tekijänoikeuksiin kohdistuu loukkauksia, kun **tuoteväärennösten ja laittomasti valmistetun tavaroiden** määrät kasvavat jatkuvasti. EU:n rajoilla tapahtuvia tullitakavarikkoja koskevat komission raportit osoittavat, että takavarikointien ja tapausten lukumäärä on kasvanut huomattavasti vuodesta 2000 lähtien. Teollis- ja tekijänoikeudet, joiden täytäntöönpanoa ei valvota, ovat merkityksettömiä. Sen vuoksi teollis- ja tekijänoikeuksien yksityisoikeudellista täytäntöönpanoa koskevat yhteiset vähimmäispuitteet ovat olleet käytössä vuodesta 2004 (direktiivi 2004/48/EY); niiden ansiosta voidaan toteuttaa toimia oikeuksia suoraan loukanneita vastaan mutta myös sellaisia välittäjiä vastaan (verkossa ja verkon ulkopuolella), joiden palveluja kolmannet osapuolet käyttävät oikeuksien loukkaamisessa. Näissä puitteissa, joita ollaan parhaillaan tarkistamassa, annetaan oikeudenhaltijoille mahdollisuus ryhtyä toimiin, mikäli niiden teollis- ja tekijänoikeuksia on loukattu.

Laissa säädettyjen toimenpiteiden, oikeuskeinojen ja seuraamusten täydennykseksi vapaaehtoisilla yhteistyöhön perustuvilla toimintatavoilla voitaisiin vahvistaa hyvin käytännöllisellä tavalla tuoteväärennösten ja laittomasti valmistetun tavaroiden torjumista (esimerkiksi teollis- ja tekijänoikeuksien loukkausten eurooppalainen seurantakeskus[46]). Myös yhteisymmärryspöytäkirja, joka koskee väärennettyjen tavaroiden myyntiä internetin kautta[47], on osoittautunut onnistuneeksi tavaksi vähentää väärennösten myyntiä internetin kautta.

Komissio tarkastelee liikesalaisuuksien suojaa koskevia hyvin hajanaisia lainsäädäntöpuitteita ja mahdollisia vaihtoehtoja, joiden kautta yritysten ja tutkimuslaitosten olisi tehokkaampaa ja edullisempaa lisensoida, siirtää ja jakaa arvokasta osaamista ja tietoa sisämarkkinoilla ja investoida niihin.

---

44 Nk. patenttitiheiköllä tarkoitetaan tilannetta, jossa johonkin tuotteeseen kohdistuu merkittävä määrä patentteja, joilla on eri omistajat. Rojaltimaksujen kasautuminen johtuu näiden täydentävien patenttien riippumattomasta hinnoittelusta. Patenttitiheiköt ovat yleisiä viestintäteknologian, puolijohteiden, optiikan, sähkökoneiden ja lääketieteellisen teknologian aloilla.

45 Patenttiväijytyksellä tarkoitetaan tilannetta, jossa standardointimenettelyyn osallistuja paljastaa, että hänellä on standardiin sisältyvää teknologiaa koskeva patentti tai patenttihakemus, vasta sitten, kun standardi on hyväksytty, ja sen jälkeen kieltäytyy myöntämästä lisenssiä näihin patentteihin tai myöntää sen vain epäreiluilla, kohtuuttomilla tai syrjivillä ehdoilla.

46 Asetus (EU) N:o 386/2012, annettu 19.4.2012 (EUVL L 129, 16.5.2012, s. 1).

47 http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/stakeholders/index_en.htm#maincontentSec2

Komissio tarkastelee asianmukaisimpia arvotusmenetelmiä sekä suhdetta teollis- ja tekijänoikeusmarkkinoiden ja teollis- ja tekijänoikeuksien kirjanpitoon liittyvän asianmukaisen arvottamisen ja esittämisen välillä; tukenaan se käyttää päätelmiä, jotka näitä seikkoja käsittelevä asiantuntijaryhmä antaa vuonna 2013.

Komissio harkitsee toimenpiteitä, joilla voidaan lisätä avoimuutta ja parantaa teollis- ja tekijänoikeuksien käsittelyä standardoinnissa.

Komissio edistää patenttitoimistojen ja standardointilaitosten välistä yhteistyötä, esimerkiksi aloitteilla, jotka koskevat patenttikartoitusta ja tietokantojen linkittämistä.

Neuvoston ja Euroopan parlamentin olisi hyväksyttävä kiireellisesti tullivalvontaa koskevan asetuksen (EY) N:o 1383/2003 tarkistus.

4. Kansainväliset markkinat

Euroopan unioni on maailman suurin kauppamahti, mutta maailmantalous muuttuu nopeasti ja sen valtakeskukset lisääntyvät jatkuvasti. Tärkeimmät kehittyvän talouden maat (varsinkin Brasilia, Venäjä, Intia ja Kiina) kasvavat edelleen nopeasti, ja useimmat niistä ovat ottaneet käyttöön kunnianhimoisen teollisuuspolitiikan, jossa keskitytään vahvasti teknologiaan ja teollisiin innovaatioihin, jotta ne voisivat nostaa laatutasoa ja siirtyä ympäristöystävällisempään tuotantoon. Markkinoilla on myös huolestuttava suuntaus turvautua protektionistisiin toimenpiteisiin ja syrjiviin käytäntöihin.[48]

Komissio toimii markkinoiden avaamiseksi ja Euroopan liittämiseksi globaalin kasvun tärkeimpiin lähteisiin ja alueisiin. Komissio pyrkii edelleen saamaan aikaan vastavuoroisuuteen ja keskinäiseen etuun perustuvan **kunnianhimoisen kauppaa ja investointeja koskevan toimintasuunnitelman**[49] sekä kattavan täytäntöönpanosuunnitelman, jossa keskitytään erityisesti markkinoille pääsyyn, esteiden poistamiseen, julkisten hankintojen avaamiseen kilpailulle, kaupan sääntöjen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseen (esim. tukien osalta), kansainvälisten investointien suojan parhaisiin standardeihin sekä teollis- ja tekijänoikeuksien täysimittaiseen suojaan. Kilpailukyvyn johdonmukainen arviointi vaikutustenarvioinneissa kauppa- ja investointineuvottelujen alussa sekä kattavan analyysin toimittaminen Euroopan parlamentille ja neuvostolle, kun neuvottelut on saatu päätökseen, auttavat optimoimaan vapaakauppasopimusten vaikutusta teollisuuteen ja EU:n talouteen.

Kaupan teknisiä esteitä koskevan WTO-sopimuksen mukainen ilmoitusmenettely on tehokas keino parantaa markkinoillepääsyä, mutta sidosryhmät, erityisesti pk-yritykset, eivät hyödynnä sitä riittävästi. Komissio varmistaa, että kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen tiedot markkinoillepääsyä koskevista vaatimuksista tuodaan paremmin saataville, ja tuo menettelyn paremmin esille ja sidosryhmien saataville.

Lissabonin sopimuksen mukaisesti **ollaan kehittämässä kattavaa kansainvälisiä sijoituksia koskevaa politiikkaa**[50] kahdenvälisillä neuvotteluilla, keskeisten kumppanien välisillä vuoropuheluilla ja toimimalla aktiivisesti kansainvälisillä foorumeilla. Tämän pitäisi tarjota

---

48 ”Vuoden 2012 raportti kaupan ja investointien esteistä”, COM(2012) 70.

49 ”Kauppa, kasvu ja maailmanpolitiikka – Kauppapolitiikka Eurooppa 2020 -strategian kulmakivenä”, KOM(2010) 612. Ks. myös SWD(2012) 219.

50 ”Tavoitteena kattava kansainvälisiä sijoituksia koskeva eurooppalainen politiikka”, KOM(2010) 343.

entistä parempi pääsy keskeisille markkinoille, EU:n sijoitusten korkeatasoinen suoja kolmansissa maissa ja tasavertaiset toimintaedellytykset EU:n yrityksille. Samalla on keskeisen tärkeää säilyttää avoin ja syrjimätön toimintaympäristö, jotta saadaan lisättyä EU:hun tehtävien investointien houkuttelevuutta[51] erityisesti uusien ulkomaisten suorien sijoitusten osalta, jotka luovat kasvua ja työpaikkoja; on myös parannettava tarvittaessa ulkomaisten suorien sijoitusten avoimuutta EU:ssa.

Raaka-aineiden saannin turvaamiseksi ja kauppapoliittisten aloitteidensa[52] mukaisesti komissio kehittää edelleen ”**raaka-ainediplomatiaa**”[53] ja pyrkii parantamaan sääntely-yhteistyön kohdentamista tällä alalla. Kohdealueita ja -maita ovat Grönlanti[54], Välimeren alueen kumppanuusmaat, Etelä-Kaukasian maat, Latinalainen Amerikka, Afrikka ja Aasia.

EU:n yrityksiä on tuettava ja autettava paremmin niiden kansainvälistymisprosessissa, jotta voidaan lisätä kansainvälistä toimintaa harjoittavien EU:n pk-yritysten osuutta (tällä hetkellä arvioiden mukaan 13 %).Komission johdolla EU:n teollisuuden ja pk-yritysten edustajien kanssa kolmansiin maihin tehdyillä **Missions for growth** -käynneillä, joita ei pidä sekoittaa perinteisiin kaupanedistämistoimiin, voi olla positiivinen rooli; niillä voidaan tarjota yhteiset puitteet teollisuuden ja pk-yritysten yhteistyölle ja edistää yritysten välisiä suhteita.

EU on parhaillaan tarkastelemassa uudelleen teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa kolmansissa maissa koskevaa strategiaa, jolla on merkittävä osa sen väärennösten vastaisissa aloitteissa. Tässä yhteydessä komissio antaa pk-yrityksille suoraa tukea niiden pyrkiessä suojaamaan aineetonta omaisuuttaan tärkeillä ulkomaisilla markkinoilla; tässä se hyödyntää teollis- ja tekijänoikeuksia koskevaa pk-yritysten tukipalvelua ja käyttäjäystävällisiä verkkopohjaisia välineitä (esim. EU:n ja Yhdysvaltojen yhteinen transatlanttinen teollis- ja tekijänoikeusportaali). Myös EU:n yritysten tukirakenteiden tehokkuutta kolmansissa maissa parannetaan.

Lisäksi komissio yhdistää ulkoisia toimia sisäisiin aloitteisiin ja pyrkii politiikan ja sääntelyaloitteiden vastavuoroiseen täydentävyyteen sisämarkkinoilla ja ulkoisissa prioriteeteissa ja välttää sääntelytapoja, jotka vääristävät kauppaa.

Komissio:

– *toteuttaa toimia lisätäkseen kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen mukaisen ilmoitusmenettelyn näkyvyyttä ja saattaakseen sen helpommin teollisuuden, erityisesti pk-yritysten, saataville.*

– *kehittää edelleen ”raaka-ainediplomatiaa” kohdennetusti ja panee täysimääräisesti täytäntöön pk-yritysten kansainvälistymisstrategian*[55].

– *tukee teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa kolmansissa maissa ja ulottaa pk-yritysten teollis- ja tekijänoikeuksien suojaamiseksi tarkoitetut välineet*

51 Euroopan parlamentin päätöslauselma, annettu 3. heinäkuuta 2012, Eurooppaan tehtävien investointien houkuttavuudesta.

52 Komissio on kehittämässä tällä alalla myös muita aloitteita (esim. nk. maakohtainen raportointi).

53 ”EU Trade Policy for Raw materials. Second Activity Report”, kauppapolitiikan pääosasto.

54 Grönlannin kanssa allekirjoitettiin kesäkuussa 2012 aiesopimus mineraalivaroja koskevasta yhteistyöstä – Arktista aluetta koskevan Euroopan unionin politiikan määrittely (asiak. JOIN(2012) 19 final).

55 ”Pieni yritys, suuri maailma – uusi yhteistyöhanke avaa maailmanmarkkinoita pk-yrityksille”, KOM(2011) 702.

kansainvälisille markkinoille, esimerkiksi pk-yritysten teollis- ja tekijänoikeuksien tukipalvelut ASEAN- ja Mercosur-maiden alueella, ja tehostaa EU:n yritystukirakenteiden toimintaa kolmansissa maissa yhdistämällä ne Yritys-Eurooppa-verkostoon.

– *edistää edelleen kansainvälistä sääntely-yhteistyötä ja sääntelyn lähentämistä, erityisesti suhteessa naapurimaihin, tukeakseen markkinoiden luomista uusille tuotteille ja teknologialle ja varmistaakseen sisämarkkina-aloitteiden ja ulkoisten prioriteettien keskinäisen täydentävyyden.*

C. Rahoituksen saanti ja pääsy pääomamarkkinoille

Euroopan teollisuuden elpyminen ja tuleva kasvu riippuvat siitä, onko käytettävissä pääomaa, jotta voidaan tehdä tarpeelliset investoinnit uuden teknologian ja laitteiden käyttöönottoa varten kilpailukyvyn lisäämiseksi. Valitettavasti EU:n sidosryhmien kuulemisista ja selvityksistä käy selvästi ilmi, että **pääsy pääomamarkkinoille ja luotonsaanti ovat vakavia ongelmia eurooppalaisille yrityksille**.

Luottojen heikko kysyntä selittää osittain tällä hetkellä vähäistä pankkien luotonantoa, mutta myös tarjontapuolen rajoitukset ovat hyvin tärkeitä.[56] Välttämätön pankkisektorin luotonannon vähentäminen ja rakenneuudistus todennäköisesti viivästyttävät pankkien luotonannon elpymistä. Ongelma on erityisen vakava pk-yrityksille. EKP:n huhtikuussa tekemän pk-yritysten rahoituksen saantia koskevan kyselyn mukaan pk-yritykset raportoivat korkeammasta hylkäämisasteesta, kun ne hakevat lainaa (nyt 13 %, aiemmin 10 %).

Useimmat eurooppalaiset yritykset tukeutuvat voimakkaasti pankkilainaan. Yhdysvalloissa velkapaperit ja osakemarkkinoiden arvo molemmat ylittävät pankkien varallisuuden kokonaismäärän. Euroopassa pääomamarkkinoilta hankitun rahoituksen osuus yritysten rahoituksesta on vain 7 prosenttia suhteessa BKT:hen verrattuna 35 prosenttiin Yhdysvalloissa.[57] Tämä EU:n talouden rakenteellinen ominaisuus tekee EU:n teollisuudesta herkemmän pankkikriisin vaikutuksille, kun otetaan huomioon vaihtoehtoisten rahoituslähteiden vähäinen saatavuus.

Tätä taustaa vasten komissio ehdottaa lukuisia toimenpiteitä teollisuuden pääomansaannin parantamiseksi. Ensimmäisessä toimenpideryhmässä nojaudutaan julkisen sektorin tukeen, kun taas toiseen ryhmään kuuluu toimenpiteitä, joilla voidaan helpottaa pääsyä pääomamarkkinoille.

1. Julkisen sektorin tuki helpottamaan teollisuuden pääomansaantia

Monivuotisen rahoituskehyksen (2014–2020) uudella ohjelmakaudella yksinkertaistetaan ja tehostetaan innovaatiotoimintaa tukevia rahoitusvälineitä. Mahdollisuus käyttää **Horisontti 2020** -ohjelmaan osoitettuja resursseja yhdistettynä yritysten kilpailukykyä ja pk-yrityksiä koskevaan **COSME**-ohjelmaan helpottaa siirtymistä teknologian kehittämisestä uuden teknologian teolliseen ja kaupalliseen hyödyntämiseen. Riskinjakorahoitusvälineen

[56] EKP:n vuoden 2012 finanssimarkkinoiden yhdentymisraportissa (Financial Integration Report) todetaan, että euroalueen pankkien rahoituskanavien heikentyminen ja hajanaisuus vaikuttivat myös – välityskanavan kautta – reaalitalouden lainaehtoihin; EKP, Financial Integration Report, huhtikuu 2012, s. 57.

[57] ”The Credit Overhang”, Standard & Poors, RatingsDirect, 31.7.2012, s. 5.

laajentaminen auttaa alentamaan niiden yritysten riskejä, joiden kasvupotentiaali on merkittävä.

Koheesiopolitiikalla käsitellään pk-yritysten tarpeita kokonaisvaltaisesti, sillä se kattaa kaikki yrityksen perustamis- ja kehittämisvaiheet ja on pk-yrityksille annettavan EU-tuen mittavin lähde; nykyisellä rahoituskaudella (2007–2013) suoraan pk-yrityksille suunnatun rahoituksen kokonaismäärä on 25 miljardia euroa aluepolitiikan 55 miljardin euron yritystuesta. Pk-yritysten kilpailukyky on myös selvä prioriteetti, johon koheesiopolitiikan rahoitusta jatkossa kohdennetaan. Tukitoimenpiteissä yhdistyvät suora rahoitustuki avustusten ja automaattisesti uusiutuvien rahoitusvälineiden muodossa sekä neuvonta- ja tukipalvelut, myös ammatillisen koulutuksen ja yrittäjyyden alalla. Tavoitteena on auttaa pk-yrityksiä hyötymään verkostoitumisesta ja klustereista ja kehittää uusia liiketoimintamalleja ja tuoda uusia ideoita nopeammin paikallisille ja maailmanlaajuisille markkinoille.

Komissio tekee yhteistyötä Euroopan investointipankin EIP:n ja Euroopan investointirahaston EIR:n kanssa, jotta voidaan varmistaa tehokkaampien ja toimivampien rahoitusvälineiden täytäntöönpano Horisontti 2020- ja COSME-ohjelmista myönnettyjen resurssien investoimista varten.

Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että koheesio- ja rakennerahastojen tehokkaalla käytöllä, jota vahvistetaan soveltamalla älykästä erikoistumista, edistetään kasvua ja työpaikkojen luomista parantamalla teollisuuden kilpailukykyä (2013).

Rahoituksen saannin helpottamiseksi[58] *komissio perustaa portaalin, josta saa tietoa siitä, miten EU:n eri ohjelmista saa rahoitusta kussakin maassa.*[59]

Näiden keskipitkän ja pitkän aikavälin toimenpiteiden lisäksi **Euroopan investointipankin** 10 miljardin euron pääomankorotuksen arvioidaan tuottavan 60 miljardin euron arvosta lisälainakapasiteettia lähitulevaisuudessa. Periaatteessa 10–15 miljardia euroa osoitetaan pk-yrityksille, sama summa innovaatioihin ja 15–20 miljardia euroa resurssitehokkuuteen.[60]

Talouden elpymisen ja kasvun nopeuttamiseksi

– *EIP:n pääomankorotuksesta johtuva suurempi lainanantokapasiteetti saadaan käyttöön jo vuodesta 2013 käyttäen EIP:n nykyisiä lainajärjestelyjä. Vuoden 2014 jälkeen otetaan käyttöön uutta rahoituskehystä varten kehitetyt uudet välineet.*

– *jäsenvaltioiden olisi tarkasteltava rakennerahastojen nykyisen ohjelmakauden (2007–2013) puitteissa kaikkia mahdollisuuksia, joilla jäljellä olevat resurssit voitaisiin kohdentaa kuuteen prioriteettitoimintalinjaan, jotka määritellään tässä tiedonannossa sekä hankkeissa, joiden tavoitteena on lisätä erityisesti pk-yritysten kilpailukykyä.*

58 KOM(2011) 870 lopullinen.

59 EU:n rahoitusvälineiden hyödyntämiseksi seuraavasta Internet-osoitteesta löytyvät pankit tai pääomasijoitusrahastot, jotka tarjoavat rahoitusta kussakin maassa: http://access2finance.eu

60 ”Euroopan investointipankin luotonantoprioriteetit pääomankorotuksen yhteydessä”, Euroopan komission ja Euroopan investointipankin yhteinen raportti Eurooppa-neuvostolle, löytyy verkko-osoitteesta http://www.eib.org/attachments/lending-policy-associated-with-a-capital-increase-final.pdf.

– *rahoituksen saatavuutta koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpano on edelleen korkealla sijalla tärkeysjärjestyksessä Euroopan tasolla, jotta voitaisiin parantaa yritysten mahdollisuuksia saada rahoitusta. Jäsenvaltioiden olisi myös toteutettava toimenpiteitä, joilla helpotetaan rahoituksen saantia paikallis-, alue- ja keskustasolla.*

– *jäsenvaltioiden olisi myös toteutettava toimenpiteitä, joilla helpotetaan rahoitustilannetta paikallis-, alue- ja keskustasolla valtiontukisääntöjen mukaisesti.*

2. Pääsy pääomamarkkinoille

Talouskriisi on vähentänyt pk-yritysten ja markkina-arvoltaan keskisuurten (nk. mid cap) yritysten jo ennestäänkin vähäisten rahoitusmahdollisuuksien määrää. Pk-yrityksille myönnettävien lainojen arvopaperistamismarkkinat ovat edelleen vaisut. Näiden markkinoiden elpyminen ympäristössä, jossa vakavaraisuuden valvonta ja sääntely olisi tehokkaampaa rahoitusmarkkinoiden vakauden säilyttämiseksi, voisi edistää hankkeiden rahoitusta pitkällä aikavälillä.

Heikkenevät talousnäkymät ovat vaikuttaneet myös pääomasijoitusten saatavuuteen. Monet pääomasijoitusrahastot hoitavat yrityssalkkujaan ja karttavat uusia sopimuksia. Euroopan pääomasijoitusrahastot ovat edelleen suurelta osin kansallisia, usein pieniä ja usein kykenemättömiä turvaamaan sijoitusvirtaa, koska toimintaedellytykset eivät vieläkään ole riittävän suotuisat.

Pk-yritysten pääsyn helpottamisesta pääomamarkkinoille on tullut tärkeä tavoite sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla. Joulukuussa 2011 komissio hyväksyi toimintasuunnitelman[61] pk-yritysten rahoituksen saannin parantamiseksi. Toimintasuunnitelmaan sisältyy muun muassa ehdotuksia, jotka koskevat **todellisten riskipääomarahastojen sisämarkkinoiden luomista Eurooppaan** ja **uusia eurooppalaisia yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneita rahastoja** ja jotka komissio esitti joulukuussa 2011. Neuvoston ja Euroopan parlamentin olisi päästävä sopimukseen näistä ehdotuksista pikaisesti, kun otetaan huomioon kyseisten toimenpiteiden merkitys nopeasti kasvaville pk-yrityksille.

Pääomaosakkuuden lisäksi voitaisiin harkita muitakin rahoituskanavia.[62] Perinteisin näistä on – Yhdysvalloissa erittäin vakiintunut – suunnattujen antien järjestelmä, joka antaa vakuutus- ja eläkerahastoille mahdollisuuden tarjota pääomaa suoraan yrityksille ilman pankkien välitystä. Muita kanavia ovat toimitusketjurahoitus, reaalivakuudellinen rahoitus, myyntilaskurahoitus tai laskujen diskonttaus, leasing, bisnesenkelit ja vertaislainat.

Näiden rahoitusvaihtoehtojen kehittäminen vaatii aikaa, ja sääntelyviranomaisten on harkittava vakavaraisuusvaatimuksia. **Rahoitusmarkkinadirektiivin** tarkistuksessa hiljattain

---

61 KOM(2011) 870 lopullinen.

62 Useat jäsenvaltiot tarjoavat jo pk-yrityksille ja mid cap -yrityksille innovatiivisia vaihtoehtoisia rahoituskeinoja. Saksassa viisi arvopaperipörssiä on toteuttanut mid cap -yrityksiä varten 50 joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskua, joiden yksittäiset summat ovat yleensä 30–100 miljoonaa euroa. Ranskassa ja Ruotsissa otetaan tänä syksynä käyttöön kahdet uudet vaihtoehtoiset markkinat. Italiassa kiinteätuottoiset arvopaperimarkkinat laajentavat mahdollisuuksia käydä kauppaa aiemmin noteeraamattomilla arvopapereilla. Yhdistyneen kuningaskunnan yritys- ja innovaatiotoiminnasta ja ammattikoulutuksesta vastaava ministeriö (Department for Business, Innovation and Skills) on aloittanut kattavan tarkastelun, joka kohdistuu vaihtoehtoisiin rahoituskanaviin, kuten kiinteätuottoisiin arvopaperimarkkinoihin.

ehdotettu pk-yritysten kasvumarkkinoiden alaluokka saattaisi olla erittäin hyödyllinen sijoittajansuojan lujittamiseksi. Sillä välin lyhyellä aikavälillä voidaan tarjota joitakin välineitä valtioiden rajat ylittävän toiminnan tiellä olevien esteiden poistamiseksi. Voitaisiin esimerkiksi antaa suuntaviivoja pk-yritysten pisteytyksen yhdenmukaistamiseksi kaikkialla EU:ssa. Tämä helpottaisi pk-yritysten ja mid cap -yritysten valtioiden rajat ylittävää toimintaa.

Pitkän aikavälin investointien rahoituksesta EU:ssa vuoden 2012 loppupuolella annettavassa vihreässä kirjassa komissio tarkastelee sitä, miten voitaisiin helpottaa ja monipuolistaa pk-yritysten ja mid cap -yritysten rahoituksen saantia.

Komissio tukee parhaiden käytäntöjen vaihtamista jäsenvaltioiden kesken pk-yritysten ja mid cap -yritysten vaihtoehtoisista rahoitusmahdollisuuksista. Maissa, joissa pääomasijoitusmarkkinat ovat edelleen varsin kehittymättömät, olisi tarkasteltava pääomasijoitusrahastojen toimintaympäristöä ja arvioitava asianmukaisia toimia, joilla voitaisiin parantaa suuren kasvupotentiaalin yritysten sijoituspääoman saantia. Olisi oltava myös riittävät kannustimet, jotta sijoittamisesta saataisiin houkuttelevaa yksityisten pääomasijoittajien (nk. bisnesenkelien) kannalta.

Komissio kehottaa neuvostoa ja Euroopan parlamenttia hyväksymään pikaisesti ehdotuksen asetukseksi eurooppalaisista riskipääomarahastoista[63]*.*

Komissio saattaa vuonna 2012 päätökseen rajatylittävien pääomasijoitusten veroesteitä koskevan tarkastelun ja esittää ehdotuksia, joiden tarkoituksena on tarpeen mukaan helpottaa näiden investointien tekemistä ja samalla estää veropetoksia ja veronkiertoa.

D. Inhimillisen pääoman ratkaiseva asema

1. Nykyhaasteisiin vastaaminen: työpaikkojen luominen

Markkinoiden mukautukset kriisin aikana ja sen jälkimainingeissa edellyttävät asiaan liittyvien EU-politiikanalojen tiivistä koordinointia ja EU:n ja jäsenvaltioiden yhteisiä toimia. Tätä varten komissio on kehottanut[64] jäsenvaltioita painottamaan entistä enemmän työpaikkojen luomiseen tähtääviä toimia, kuten komission työllisyyspaketissa huhtikuussa ehdotettiin. Jäsenvaltioiden on korostettava työpaikkojen luomiseen tähtääviä toimia, erityisesti hyödyntämällä uuden teknologian ja vihreän talouden tarjoamaa potentiaalia, ja puututtava nuorisotyöttömyyteen. Talouden muuttaminen tällä tavoin parantaa kilpailukykyä ja tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia työpaikkojen luomiseen, mikä on **välttämätöntä, jotta saavutettaisiin 75 prosentin työllisyystavoite EU:ssa vuoteen 2020 mennessä luomalla 17,6 miljoonaa uutta työpaikkaa.**

Kilpailukykyinen ja tehokas teollisuuspolitiikka perustuu lisäksi dynaamisiin työmarkkinoihin, ja työvoiman liikkuvuus on tärkeä mukautumiseen liittyvä muuttuja tässä prosessissa. Euroopan työnvälitysverkoston (EURES) muuttamisella eurooppalaiseksi työnvälitys- ja rekrytointivälineeksi on tarkoitus helpottaa sopivien työpaikkojen löytymistä, työhönsijoitusta ja rekrytointia EU:ssa.

63 KOM(2011) 860 lopullinen.

64 ”Tavoitteena työllistävä elpyminen” (COM(2012) 173 final), ”Vakauden, kasvun ja työllisyyden edistäminen” (COM(2012) 299 final).

Kriisi on osoittanut, että talouden supistuessa sisäinen joustavuus voi olla erittäin tehokas keino säilyttää työllisyys ja pienentää mukautumiseen liittyviä kustannuksia; tämä vahvistui rakennemuutosta koskevaan vihreään kirjaan liittyvässä kuulemisessa[65], mutta se edellyttää sekä työmarkkinaosapuolilta että viranomaisilta toimenpiteitä, joilla helpotetaan sujuvaa siirtymistä työpaikasta toiseen. Jäsenvaltioiden olisi kiinnitettävä huomiota työsuhdeturvalainsäädännön räätälöityihin ja tasapainoisiin uudistuksiin, jotta työmarkkinoiden segmentoituminen, epätyypillisten sopimusten liiallinen käyttö ja näennäisesti itsenäinen ammatinharjoittaminen saadaan loppumaan. Harjoittelun laadun parantaminen Euroopassa helpottaa siirtymistä koulutuksesta työelämään ja lisää nuorten työllistettävyyttä.

Vahva työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu on yhteinen piirre niissä maissa, joissa työmarkkinat ovat selviytyneet kriisistä paremmin. Sen vuoksi on tärkeää, että Euroopan tason ja jäsenvaltioiden työmarkkinaosapuolet saadaan johdonmukaisesti osallistumaan mielipiteidenvaihtoon.

Komissio kehottaa jäsenvaltioita hyväksymään työpaikkojen luomista koskevan kunnianhimoisen lähestymistavan ja politiikan osana kansallisia työllisyyssuunnitelmia.

Euroopan työnvälitysverkoston, EURES-verkoston, uudistuksilla autetaan taitotarpeiden hallintaa ja siirtymistä työpaikasta toiseen.

Vuonna 2012 olisi saatava valmiiksi puitteet, joilla työmarkkinaosapuolet saadaan mukaan työllisyyspolitiikan suunnitteluun, mukaan luettuna ammattitaito ja koulutus, talouspolitiikan EU-ohjausjakson puitteissa.

Komissio pyrkii luomaan työharjoittelua varten laatupuitteet, joiden pitäisi kannustaa yrityksiä tarjoamaan harjoittelupaikkoja, jotka tarjoavat laadukasta oppimista, asianmukaiset työolot ja hyvän perustan päästä työmarkkinoille.

2. Osaamiseen ja koulutukseen suunnatut investoinnit rakennemuutoksen tueksi

Euroopan teollisuuden menestys riippuu sen kyvystä hyödyntää Euroopan inhimillisen pääoman nykyistä ja tulevaa potentiaalia niin, että kiinnitetään erityistä huomiota tässä tiedonannossa määriteltyihin kuuteen prioriteettitoimintalinjaan. Kuulemisissa on tullut esiin, että **teollisuus pitää ammattitaitoa tärkeänä kilpailukyvyn kannalta**. Uusia taitoja uusia työpaikkoja varten[66] käsittelevä asiantuntijaryhmä toi selvästi esiin, että on tarpeen tuoda yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen ala yhteen teollisuuden kanssa ennakoimaan paremmin tulevaisuuden taitojen kysyntää.

Ammattitaito on keskeinen tekijä kasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn taustalla ja luo perustan tuottavuudelle ja innovoinnille. Euroopalla on kuitenkin vastassaan vakavia haasteita, jotka liittyvät ammattitaidon tarjontaan. Jo nyt **kysynnän ja tarjonnan kohtaamattomuus** – ja joissain jäsenvaltioissa jopa ammattitaitoisen työvoiman puute – **haittaa kasvua ja työllisyyttä**. Koulutusjärjestelmän on tarjottava erityisesti koulunsa

65 ”Rakennemuutos ja muutosten ennakointi: mitä viimeaikaisista kokemuksista on opittu?” (COM(2012) 7).

66 ”New Skills for New Jobs: Action Now.”, Euroopan komissiota varten laadittu asiantuntijaryhmän raportti, helmikuu 2010; saatavilla verkko-osoitteessa http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=568&langId=fi.

päättäville ja tutkinnon suorittaneille oikeanlainen taitovalikoima teollisuuden tarpeisiin. Investoinnit koulutukseen ovat myös investointeja innovointiin, koska suuri osa teknisistä muutoksista on tulosta vähittäin etenevistä innovaatioista, joita ammattitaitoiset työntekijät ja insinöörit ovat tehneet käytännön työssä.[67] Uusiin taitoihin ja koulutukseen investoiminen edellyttää kuitenkin sitä, että ensin kehitetään välineitä, joilla voidaan seurata ja ennakoida ammattitaitoon liittyviä työmarkkinoiden tarpeita ja kysynnän ja tarjonnan kohtaamattomuutta. Euroopan tasolla ollaan parhaillaan kehittämässä useita tällaisia välineitä.

3. Työllisyys- ja osaamistarpeiden ennakointi ja rakennemuutoksen hallinta yritysten sisällä

Työllisyys- ja osaamistarpeiden ennakointi tunnustetaan olennaiseksi osaksi jokaisen yrityksen menestystä; se vaikuttaa yritysten kilpailukykyyn ja pitkän aikavälin näkymiin riippumatta siitä, millä teollisuuden alalla ne toimivat. Tässä yhteydessä hyvä ennakointi ja hyvin valmisteltu rakenneuudistus voivat vaikuttaa myönteisesti yritysten kestävään kilpailukykyyn, mutta ne voivat tuottaa myönteisiä heijastusvaikutuksia myös muilla markkinoilla ja sektoreilla ja lisätä samalla työvoiman yleistä työllistettävyyttä ja helpottaa siirtymistä uusiin työpaikkoihin. Komission vihreään kirjaan ”Rakennemuutos ja muutosten ennakointi: mitä viimeaikaisista kokemuksista on opittu?” saadut vastaukset vahvistavat sitä, että **ennakointi on olennaisen tärkeää inhimilliseen pääomaan tehtävien investointien kannalta**, ja yhtenä suurimmista haasteista on edelleen työvoima- ja taitotarpeiden määrittäminen ja niitä vastaavien investointien tekeminen. Erityisesti nopeasti kasvavien pk-yritysten kyky ennakoida työvoima- ja taitotarpeita on paljon heikompi kuin suurten yritysten, minkä vuoksi on ehdottomasti tarpeen tehostaa niiden valmiuksia ennakoida ja tehdä sopivia ratkaisuja inhimilliseen pääomaan tehtävien investointien osalta, myös siksi että voitaisiin hyödyntää täysimääräisesti niiden potentiaalia toimia innovoinnin ja kasvun moottorina Euroopassa.

Saadakseen ammattitaito- ja työvoimatarpeet kohtaamaan komissio

1. kehittää monikielisen eurooppalaisen taito-, osaamis- ja ammattiluokittelun.

2. edistää eurooppalaisten alakohtaisten osaamisneuvostojen sekä osaamisyhteenliittymien ja alakohtaisten taitoyhteenliittymien perustamista ja tukee useiden sidosryhmien muodostamien kumppanuuksien kehittämistä tieto- ja viestintätekniikan alalla kyseisen alan taitovajeen paikkaamiseksi.

Komissio edistää standardoitujen pätevyydenvahvistamisjärjestelmien käyttöönottoa Älykäs energiahuolto Euroopassa -ohjelman kautta (2013/2014).

Komissio tukee jäsenvaltioita ammattitaidon uudelleenarvioinnissa tarjoamalla niille suuntaviivoja marraskuussa annettavassa tiedonannossa, joka koskee tehokkaiden uudistusten täytäntöönpanoa ja sellaisten tehokkaiden koulutusjärjestelmien kehittämistä, jotka johtavat parempaan taitotarjontaan.

[67] Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutilla (EIT) on tärkeä rooli lahjakkuuksien tukemisessa valtioiden rajojen yli ja ihmislähtöisen innovoinnin edistämisessä tutkimuksen, korkea-asteen koulutuksen ja elinkeinoelämän muodostaman osaamiskolmion kautta. Tieto- ja innovointiyhteisöjen kautta EIT tarjoaa uusia uraväyliä korkea-asteen koulutuksen ja yksityisen sektorin välillä ja innovatiivisia järjestelyjä ammatillista kehittymistä varten. Yrittäjyys on keskeinen osa EIT:n osaamis- ja innovointiyhteisöjen ohjelmia, joiden kautta maailman huippututkijat ja -opiskelijat voivat hankkia taitoja ja kokemuksia, joiden avulla he voivat muuttaa ideansa uusiksi liiketoimintamahdollisuuksiksi.

IV. PÄÄTELMÄT: HALLINTOTAPA JA TAVOITTEET

Teollisuus voi vaikuttaa merkittävällä tavalla siihen, että EU:n talous saadaan ulos kriisistä. Tässä tiedonannossa on esitetty teollisuuspolitiikkaan sovellettava ennakoiva lähestymistapa, jolla voidaan parantaa EU:n kilpailukykyä ja luoda perusta Euroopan jälleenteollistamiselle. Ehdotetuilla toimenpiteillä pyritään vahvistamaan ja tukemaan teollisuuspolitiikkaa koskevaa strategista lähestymistapaa, jota ehdotettiin vuonna 2010.

Jotta voidaan varmistaa näiden toimien asianmukainen täytäntöönpano, komissio seuraa tiiviisti seuraavia keskeisiä muuttujia:

1. Investoinnit

– *Kiinteän pääoman bruttomuodostus osuutena BKT:stä oli 18,6 prosenttia vuonna 2011. Ennen kriisiä vuonna 2007 se oli korkeimmillaan 21,25 prosenttia BKT:stä. Tuottavuuden parantamiseksi tarvittavat investoinnit edellyttäisivät ennen kriisiä vallinnutta investointitasoa vuonna 2015 ja keskimäärin yli 23 prosentin tasoa vuoteen 2020 mennessä. Investoinnit laitteisiin ovat tällä hetkellä 6–7 prosenttia BKT:stä. Tuottavuuden parantamiseksi ja uuden teknologian käyttöönottamiseksi investoinnit olisi saatava kriisiä edeltäneelle tasolle ja niiden olisi noustava vakaasti yli 9 prosenttiin BKT:stä vuoteen 2020 mennessä.*

2. Sisämarkkinakauppa

– *Sisämarkkinoiden tavarakauppa on tällä hetkellä hieman alle 21 prosenttia suhteessa BKT:hen.*[68] *Uudistetuilla sisämarkkinoilla tämän osuuden pitäisi olla 25 prosenttia vuoteen 2020 mennessä.*

3. Pk-yritykset

– *Euroopan digitaalistrategiaa koskevan komission lippulaivahankkeen mukaisesti sähköistä kaupankäyntiä harjoittavien pienten yritysten osuuden olisi noustava 33 prosenttiin vuoteen 2015 mennessä. Sisämarkkinoiden sisällä vientiä harjoittavien pk-yritysten osuus oli 25 prosenttia vuoden 2009 kyselyn*[69] *mukaan. Keskipitkän aikavälin tavoitteena on, että pk-yritykset toimisivat EU:n ulkopuolisilla markkinoilla samassa määrin kuin sisämarkkinoilla.*

Näiden tavoitteiden saavuttaminen antaa unionille jälleenteollistumismahdollisuuden niin, että teollisuuden osuus BKT:stä nousee nykytasolta 16 prosentista jopa 20 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä.

Teollisuuspolitiikan onnistuminen perustuu pitkälti EU:n **valmiuteen hyödyntää synergiaetuja**. **Yhteisön politiikkaa on koordinoitava ja synkronoitava asianmukaisesti.** Keskeisillä aloilla toteutettavat EU:n toimet, joilla edistetään Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamista, kuten infrastruktuuriin tehtävät investoinnit, T&K ja innovointi, EU:n digitaalistrategian kehittäminen, ammattitaitoa ja työllisyyttä koskevat poliittiset toimet, EU:n kauppa- ja investointipolitiikka, sisämarkkinapolitiikka, kilpailupolitiikka, liikenne- ja meripolitiikka sekä energia-, ympäristö- ja ilmastopolitiikka, koordinoidaan tiiviisti

68 Lähde: Eurostat, Statistics in Focus, 3/2012.

69 ”Survey on Internationalisation of SMEs”, yritys- ja teollisuustoiminnan pääosasto, 2010.

teollisuuspolitiikassa tapahtuvien kehityssuuntausten kanssa. Onnistuminen riippuu suuressa määrin siitä, miten EU pystyy saamaan aikaan tuloksia mahdollisimman tehokkaasti kaikilla näillä aloilla.

EU:n johtamien toimien ja jäsenvaltioiden teollisuuspolitiikan välistä synergiaa on parannettava. Uusilla koheesiopolitiikan välineillä (2014–2020) autetaan jäsenvaltioita lisäämään kilpailukykyään. Älykkään erikoistumisen strategia on ennakkoedellytys, jotta voidaan käyttää Euroopan aluekehitysrahastoa (tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja innovoinnin vahvistamisen temaattisen tavoitteen osalta), erityisesti pk-yrityksissä; se kattaa useimmat ehdotetut investointiprioriteetit, joita tässä tiedonannossa on ehdotettu prioriteettitoimintalinjoiksi. Jäsenvaltioiden olisi seurattava kesäkuun Eurooppa-neuvoston vahvistamissa maakohtaisissa suosituksissa yksilöityjä uudistuksia.

Teollisuuspolitiikan täytäntöönpano edellyttää myös **tehokkaampaa eurooppalaista hallintorakennetta**. Edistystä tällä saralla on jo saavutettu vuoden 2010 tiedonannon jälkeen:

- Jäsenvaltioiden kanssa on päästy tiiviimpään yhteistyöhön kehittämällä talouspolitiikan EU-ohjausjakso ja seuraamalla säännöllisesti kilpailukykytilannetta ja -politiikkaa EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla Lissabonin sopimuksen 173 artiklan menettelyn mukaisesti. Ensimmäinen hyviä toimintatapoja koskevista uusista hankkeista on saatettu päätökseen kehitystä vauhdittavan keskeisen teknologian alalla, ja tämän jälkeen toteutetaan ulkomaisia suoria sijoituksia koskeva hanke.

- Komission uusien ehdotusten tarkastelu kilpailukyvyn kannalta on sisällytetty onnistuneesti vaikutustenarviointiprosessiin.

Hallintotavan alalla on vielä kuitenkin paljon parantamisen varaa.

- *Kilpailukykyä ja kasvua käsittelevän korkean tason työryhmän avustamana kilpailukykyneuvosto aikoo arvioida vuosittain rakenneuudistusten täytäntöönpanon edistymistä sekä kilpailukykyä vahvistavien teollisuuspoliittisten toimenpiteiden täytäntöönpanoa ja varmistaa, että ne sopivat talouspolitiikan EU-ohjausjaksoon.*

- *Pk-yritysten erityisedustajat raportoivat vuosittain niiden kansallisten ja EU-tason toimenpiteiden tehokkuudesta, joilla pyritään parantamaan pk-yritysten kilpailukykyä kussakin maassa; näitä tietoja käytetään talouspolitiikan EU-ohjausjaksolla.*

- *Prioriteettitoimintalinjoja käsittelevät eri työryhmät perustetaan mahdollisimman pian. Ne raportoivat kerran vuodessa kilpailukykyneuvostolle. Niiden työhön sisältyy tietoja, jotka on saatu rakennerahastojen ohjelmasuunnittelusta.*

- *Komissio kehottaa alueita luomaan tutkimus- ja innovaatiostrategioita älykästä erikoistumista varten, jotta edistettäisiin tämän tiedonannon tavoitteita tiiviissä yhteistyössä yksityissektorin sekä tutkimus- ja innovaatioalan toimijoiden kanssa strategisten prioriteettialojen kartoittamiseksi osaamispohjaisia investointeja varten.*

- *Lisätoimia kuitenkin tarvitaan, jotta voidaan varmistaa, että yhteisön välineitä, kuten Horisontti 2020- ja COSME-ohjelmaa, käytetään yhdessä rakennerahastojen ja jäsenvaltioiden omien varojen kanssa erityisesti toteuttamaan tärkeitä investointihankkeita, mukaan luettuna demonstraatiohankkeet ja pilottituotantolinjat.*

Liite: Teollisuuspolitiikkaa käsittelevän tiedonannon pääasialliset toimenpiteet			
	Viputekijä	**Avaintoimi**	**Komission ehdotus**
Helpotetaan investointeja uuteen teknologiaan ja innovointiin			
1	Prioriteetti-toimintalinjat	Toteutetaan yhteistyössä teollisuuden ja jäsenvaltioiden kanssa toimenpiteitä tuotannon ja markkinoiden nopeaa kehittämistä varten. - puhtaaseen tuotantoon tarkoitetun edistyneen valmistusteknologian markkinat - keskeisen kehitystä vauhdittavan teknologian markkinat - biopohjaisten tuotteiden markkinat - kestävä teollisuuspolitiikka sekä kestävät rakennukset ja raaka-aineet - saastuttamattomat ajoneuvot - älykkäät verkot	Perustetaan vuoden 2012 loppuun mennessä asiaa käsitteleviä työryhmiä, jotka määrittelevät etenemissuunnitelmat kutakin toimintalinjaa varten.
2	Liitännäis-toimenpiteet	Varmistetaan yksinkertaistetut, ennakoitavissa olevat ja vakaat sääntelypuitteet uusille tuotteille ja palveluille, mukaan luettuina asianmukaiset standardit ja sertifiointi.	Toteutetaan lisätoimia standardoinnin alalla, jotta tuetaan infrastruktuureita ja digitaalisia markkinoita vuonna 2013.
Markkinoillepääsy			
3	Parannetaan tavaroiden sisämarkkinoita	Yksinkertaistetaan sisämarkkinalainsäädäntöä ja parannetaan sen hallintoa, jotta saadaan siitä vakaampi ja ennakoitavampi. Suojataan kansalaisia paremmin vaatimustenvastaisilta tuotteilta ja epäterveiltä markkinaolosuhteilta.	Hyväksytään vuoden 2012 loppuun mennessä tuoteturvallisuutta ja markkinavalvontaa koskeva lainsäädäntöpaketti, joka koostuu yleistä tuoteturvallisuutta koskevasta tarkistetusta direktiivistä, uudesta markkinavalvonta-

			asetuksesta ja tiedonannosta, joka koskee markkinavalvonnan monivuotista toimintasuunnitelmaa (2012–2015). Määritellään tavaroiden sisämarkkinoiden uudistamista koskeva etenemissuunnitelma vuonna 2013.
4	Kuntotarkastukset	Parannetaan johdonmukaisuutta kilpailukyvyn kannalta tärkeimpien toimintalinjojen täytäntöönpanossa ja vuorovaikutuksessa.	Toteutetaan kuntotarkastukset alumiini- ja öljynjalostusalalla; aloitetaan ennen vuoden 2012 loppua.
5	Yrittäjyys	Parannetaan yrittäjyyttä koskevia toimintaedellytyksiä ja tukitoimenpiteitä sekä digitaaliteknologian ja sähköisen kaupankäynnin käyttöönottoa edistäviä toimia.	Ehdotetaan yrittäjyyttä koskevaa toimintasuunnitelmaa, jossa esitetään suosituksia jäsenvaltioille; marraskuu 2012.
6	Teollis- ja tekijänoikeudet	Harkitaan toimenpiteitä, joilla pyritään lisäämään avoimuutta ja parantamaan teollis- ja tekijänoikeuksien käsittelyä standardoinnissa. Tuetaan pk-yrityksiä, jotta ne voivat suojata ja käyttää teollis- ja tekijänoikeuksia tehokkaasti kolmansissa maissa, myös ASEAN- ja Mercosur-maissa.	Perustetaan pk-yritysten tueksi uusia ja teollis- ja tekijänoikeuksien tukipalveluja, jotka otetaan käyttöön vuonna 2013.
7	Raaka-aineet	Kehitetään edelleen ”raaka-ainediplomatiaa” ja edistetään kansainvälistä sääntely-yhteistyötä ja sääntelyn lähentämistä, erityisesti suhteessa naapurimaihin, uusien tuotteiden ja uuden teknologian markkinoiden luomisen yhteydessä.	Pannaan täytäntöön sopimukset, jotka on allekirjoitettu aiemmilla käynneillä, ja tehdään uusia käyntejä marraskuusta 2012 alkaen Marokkoon ja Tunisiaan.

Rahoituksen saanti ja pääsy pääomamarkkinoille			
8	Pk-yritykset	Yksinkertaistetaan ja voimistetaan niiden rahoitusvälineiden tehoa, joilla tuetaan pk-yritysten innovointitoimia. Parannetaan ja monipuolistetaan reaalitalouden rahoituksensaantia.	Lisätään lainanantokapasiteettia lisämahdollisuuksilla, jotka saadaan käyttöön EIP:n pääomankorotuksesta vuonna 2013. Tehdään ehdotuksia pitkäaikaisten investointien rahoitusta EU:ssa koskevan vihreän kirjan – jota odotetaan vuoden 2012 loppuun mennessä – perusteella tehdyistä päätelmistä.
9	Älykäs erikoistuminen	Jäsenvaltiot voivat hyödyntää tehokkaasti koheesio- ja rakennerahastoja, mitä vahvistetaan soveltamalla älykästä erikoistumista, ja edistää kasvua ja työpaikkojen luomista. Niiden olisi hyödynnettävä rakennerahastojen nykyisen ohjelmakauden (2007–2013) puitteissa kaikkia mahdollisuuksia niin, että jäljellä olevat resurssit suunnattaisiin innovointiin tehtäviin investointeihin.	Uudet koheesiopolitiikkaa koskevat säännökset vuosien 2014–2020 monivuotisessa rahoituskehyksessä sekä COSME- ja Horisontti 2020 -ohjelmien kehittäminen
Inhimillisen pääoman ratkaiseva asema			
10	Ammattitaito ja koulutus	Saadaan ammattitaito- ja työvoimatarpeet kohtaamaan kehittämällä monikielinen eurooppalainen taito-, osaamis- ja ammattiluokittelu.	Perustetaan eurooppalaisia alakohtaisia osaamisneuvostoja sekä osaamisyhteenliittymiä ja alakohtaisia taitoyhteenliittymiä ja tuetaan useiden sidosryhmien muodostamien kumppanuuksien kehittämistä tieto- ja viestintätekniikan alalla kyseisen alan taitovajeen paikkaamiseksi. (2013) Kehitetään Eures-verkostosta Euroopan

			laajuinen työnvälitys- ja rekrytointiväline. Laaditaan työharjoittelua varten laatupuitteet, joilla kannustetaan yrityksiä tarjoamaan harjoittelupaikkoja nuorille.